

Analýza vzdělávání odborníků v oblasti krizového řízení

Praha 2016

Úvod

V rámci přípravných prací pro zpracování nové „Koncepce vzdělávání v oblasti krizového řízení“ (dále jen „koncepce“) byla zpracována podrobná analýza současného stavu vzdělávání odborníků v oblasti krizového řízení za využití metody SWOT a metody dotazníkového průzkumu. Ve shodě s aktuální koncepcí (schválena usnesením Bezpečnostní rady státu č. 14 ze dne 16. listopadu 2004) a existujícím legislativním rámcem byly analyticky posuzovány následující cílové skupiny vzdělávání:

1. úředníci územních samosprávních celků,
2. státní zaměstnanci a ostatní zaměstnanci ve správních úřadech,
3. osoby, jejichž služební vztahy se řídí zvláštními právními předpisy pro ozbrojené síly a bezpečnostní sbory,
4. ostatní osoby u právnických osob a podnikajících fyzických osob, jejichž pracovní náplň je dotčena povinnostmi ve vztahu ke krizovému plánování,
5. volení a další funkcionáři vyžadující individuální přístupy.

Nad rámec stávající koncepce byly podrobeny analýze vzdělávací aktivity a činnosti, které dotčené orgány státní správy vykonávají v oblasti krizového řízení směrem k studentům a pedagogům na vysokých školách.

Pro každou cílovou skupinu byly meziresortní odbornou pracovní skupinou Výboru pro civilní nouzové plánování ke vzdělávání odborníků v oblasti krizového řízení identifikovány nejvýznamnější silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby a provedena jejich prioritizace prostřednictvím párového porovnání. Četnost výskytu jednotlivých faktorů byla komparována za pomoci Paretovy analýzy.

Pro další postup byly rozpracovány jen ty faktory, jejichž splněním bude pokryto alespoň 80% stanovených cílů pro jednotlivé skupiny vzdělávání. Stanovením hodnoty vzájemného působení vybraných faktorů bylo získáno pořadí jejich důležitosti. Faktory nejčastěji se vyskytující a s nejvýznamnějším vlivem na splnění stanoveného cíle jsou uvedeny v následujícím grafickém vyjádření.

Obr. č. 1 – Nejčastěji se vyskytující faktory v analýze

Byl vypracován dotazník pro vybrané ÚSÚ, krajské úřady a všechny HZS krajů, jehož cílem bylo zjistit, jaké formy a v jakých oblastech a časových intervalech realizují vzdělávání pro stanovené cílové skupiny. Součástí dotazníku bylo i zjištění množství vynakládaných finančních prostředků pro jednotlivé cílové skupiny.

Dotazník vyplnilo 14 ředitelství HZS krajů a jeden vybraný územní odbor každého HZS kraje. Dotazník na úrovni územních odborů nevyplnily pouze HZS Karlovarského kraje a HZS hl. m. Prahy, a to s ohledem na strukturu organizace řízení na úseku ochrany obyvatelstva a krizového řízení v kraji. Dotazník dále vyplnily vybrané 4 krajské úřady (Olomouckého kraje, Královéhradeckého kraje, Středočeského kraje a Moravskoslezského kraje) a Magistrát hl. m. Prahy. Na základě písemné žádosti ministra vnitra vyplnilo dotazník 8 ústředních správních úřadů (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo obrany, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo zahraničních věcí a Správa státních hmotných rezerv). Dotazníky byly vyplněny pouze za oblast působnosti (realizovanou vzdělávací činnost) ústředního správního úřadu. Vzdělávací činnost realizovaná přímo řízenými organizacemi není ve vyhodnocení zohledněna.

1. Úředníci územních samosprávních celků

Vzdělávání úředníků v oblasti krizového řízení probíhá systémem prohlubování nebo zvyšování kvalifikace podle zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávních celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce ve znění pozdějších předpisů.

Prohlubování kvalifikace v oblasti krizového řízení podle zákona o úřednících územních samosprávních celků může poskytovat jen právnická nebo fyzická osoba oprávněná ke vzdělávací činnosti podle zvláštního předpisu, již byla udělena akreditace, dále příspěvková organizace zřízená Ministerstvem vnitra nebo územní samosprávný celek, jemuž byla udělena akreditace (dále jen "vzdělávací instituce").

Vzdělávací instituce poskytuje vzdělávání v souladu se vzdělávacím programem akreditovaným pro oblast krizového řízení. Územní samosprávný celek zajišťuje prohlubování kvalifikace úředníka prostřednictvím vzdělávacích institucí akreditovaných pro příslušný vzdělávací program. Územní samosprávný celek je povinen úředníkovi zajistit prohlubování kvalifikace; postupuje při tom podle plánu vzdělávání.

Plán vzdělávání obsahuje časový rozvrh prohlubování kvalifikace úředníka v rozsahu nejméně 18 pracovních dnů po dobu následujících 3 let. Územní samosprávný celek je povinen vypracovat plán vzdělávání do 1 roku od vzniku pracovního poměru úředníka, nejméně jedenkrát za 3 roky plnění tohoto plánu hodnotit a podle výsledků hodnocení provést jeho aktualizaci.

Úředník je povinen prohlubovat si kvalifikaci účastí na vstupním vzdělávání, průběžném vzdělávání, přípravě a ověření zvláštní odborné způsobilosti.

Zvláštní odborná způsobilost (dále jen „ZOZ“) je podle pracovního zařazení zaměřena na tyto oblasti:

- krizové řízení při nevojenských krizových situacích,
- obrana státu,
- ochrana obyvatelstva,
- systém krizového řízení v působnosti vybraných rezortů (doprava, průmysl a obchod, zemědělství, zdravotnictví),
- vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek,
- hospodářská opatření pro krizové stavy,

- integrovaný záchranný systém a požární ochrana,
- ochrana utajovaných informací.

Vzdělávání úředníků probíhá formou kurzů ve vzdělávacích zařízeních Institutu pro veřejnou správu Praha. Rozsah kurzu „Ochrana obyvatelstva, krizové řízení“ k ověření zvláštní odborné způsobilosti je 60 hodin. Rozsah kurzu „Hospodářská opatření pro krizové stavy“ k ověření zvláštní odborné způsobilosti je 28 hodin. Oba kurzy jsou ukončeny písemnou a ústní částí zkoušky. Počet vydaných osvědčení zvláštní odborné způsobilosti od roku 2012 do roku 2015 je uveden v následující tabulce.

	rok 2012	rok 2013	rok 2014	rok 2015
Počet vydaných osvědčení ZOZ „Ochrana obyvatelstva, krizové řízení“	17	31	23	24
Počet vydaných osvědčení ZOZ „Hospodářská opatření pro krizové stavy“	16	6	9	14

Za sledované období 2012 – 2015 je celkový počet vydaných osvědčení ZOZ při zajištění ochrany obyvatelstva a krizového řízení 105. Celkový počet vydaných osvědčení ZOZ pro výkon správní činnosti při přípravě a realizaci hospodářských opatření pro krizové stavy je 45.

Obr. č. 2 – Analýza cílové skupiny vzdělávání; úředníci územních samosprávných celků

Z dlouhodobého hlediska je nezbytné zachovat systém financování vzdělávání této cílové skupiny a pořádané kurzy zaměřit více na praxi a specifika krajů. Současně je žádoucí, aby všechny realizované kurzy byly pro úřady finančně méně náročné a časový harmonogram příprav k ověření zvláštní odborné způsobilosti a její ověření zkouškou byl pro úředníky výhodnější.

Do budoucna se jeví jako velmi zásadní problém možná rychlá a neřízená personální obměna a snižující se počet odborníků, což by vedlo ke kumulaci odborností jednoho úředníka. Proto je pro efektivní využití dostupných sil potřeba klást velký důraz na širší odbornou připravenost a požadavky vysokoškolského vzdělání.

1.1. Závěry z dotazníkového průzkumu

ÚSÚ realizují vzdělávání úředníků územních samosprávných celků nejčastěji formou jednorázových přednášek na vyžádání. Žádosti úřadů o provedení těchto přednášek jsou nejčastěji z oblasti ochrany obyvatelstva, krizového řízení a hospodářských opatření pro krizové stavy. Aktuální oblastí, o které má tato cílová skupina zájem, je i problematika ochrany kritické infrastruktury. Jednotlivé resorty realizují tyto přednášky v rozmezí 2x až 4x za rok a podílí se na nich 2 až 3 odborníci z úřadu. Většinou je úvod přednášky zaměřen obecně do problematiky podle působnosti resortu a samotný obsah zaměřen na konkrétní oblast připravenosti na mimořádné události a krizové situace a jejich řešení na území kraje nebo v rámci celého území ČR.

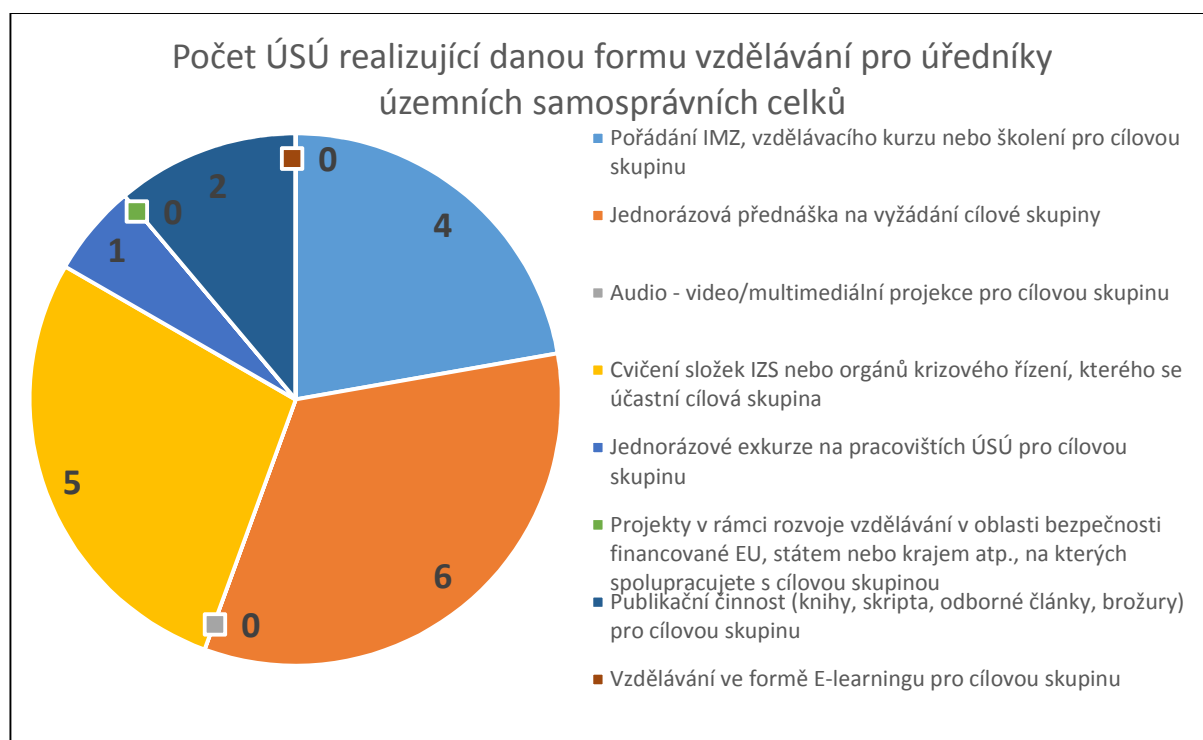
Některé resorty pro úředníky územních samosprávných celků organizují minimálně jedenkrát za rok samostatné několikadenní kurzy, školení nebo pracovní porady, jejichž cílem je seznámit účastníky s aktuálními tématy a úkoly, které plánuje resort ve spolupráci s dotčenými subjekty realizovat v daném kalendářním roce.

V souladu se zákonem č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, organizuje SSHR ve spolupráci s ostatními ÚSÚ specializační a aktualizací kurzy zaměřené na oblast hospodářských opatření pro krizové stavy. V období 2012 - 2015 absolvovalo tyto kurzy 207 úředníků územních samosprávných celků.

Pro cílovou skupinu dále SSHR organizuje 1 x za 4 roky ve svých skladových areálech praktické ukázky uložení a činnosti při výdeji státních hmotných rezerv. Ve sledovaném období se ukázek zúčastnilo celkově 363 úředníků ze 13 krajů a Hlavního města Prahy.

Z úrovně ústředních správních úřadů jsou podle schváleného „Plánu cvičení orgánů krizového řízení“ připravována a řízena cvičení orgánů krizového řízení probíhající na území ČR, nebo za účasti ČR, kterého se podle typu řešené mimořádné události aktivně zúčastňují i úředníci územních samosprávných celků jako členové krizových štábů krajů a obcí s rozšířenou působností (dále jen „ORP“) a jejich stálých pracovních skupin.

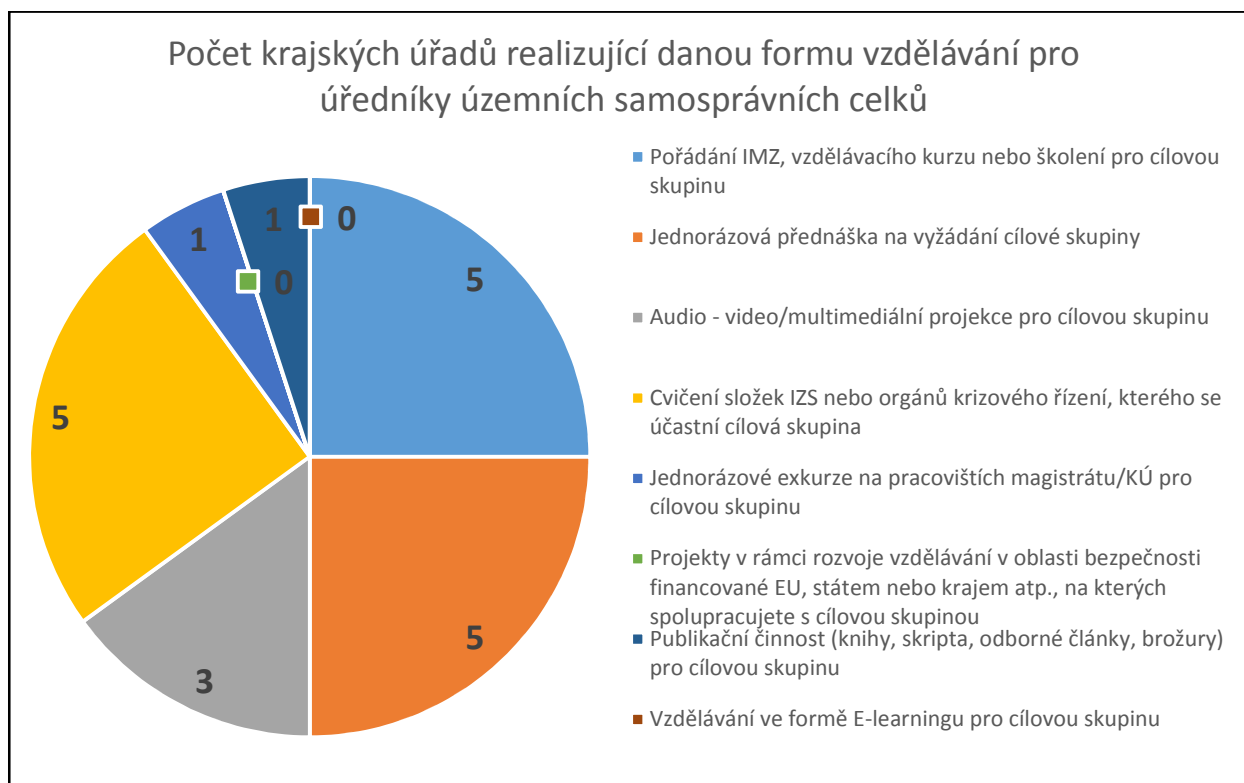
Ke vzdělávání odborníků územních samosprávných celků není v současné době ústředními správními úřady využíváno audio-video/multimediálních projekcí nebo předávání informací ve formě e-learningových kurzů.

1.1.1 Grafika – ústřední správní úřady

Na vyžádání obecních úřadů ORP realizují všechny oslovené krajské úřady k aktuálním otázkám v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení jednorázové přednášky. Současně pro tuto cílovou skupinu pravidelně 2x – 4x za rok organizují samostatné jednodenní pracovní porady nebo školení, jejichž cílem je komplexně a podrobně seznámit účastníky s aktuálními úkoly, které plánuje krajský úřad ve spolupráci s ORP realizovat. Významným úkolem krajského úřadu ve vztahu k dané cílové skupině vzdělávání je podílet se na přípravě a realizaci cvičení orgánů krizového řízení na vybraná aktuální bezpečnostní témata.

Vzdělávání ve formě e-learningových kurzů nebo projekty v rámci rozvoje vzdělávání v oblasti bezpečnosti financované EU, státem nebo krajem pro tuto cílovou skupinu vybrané krajské úřady nerealizují.

1.1.2. Grafika - krajské úřady

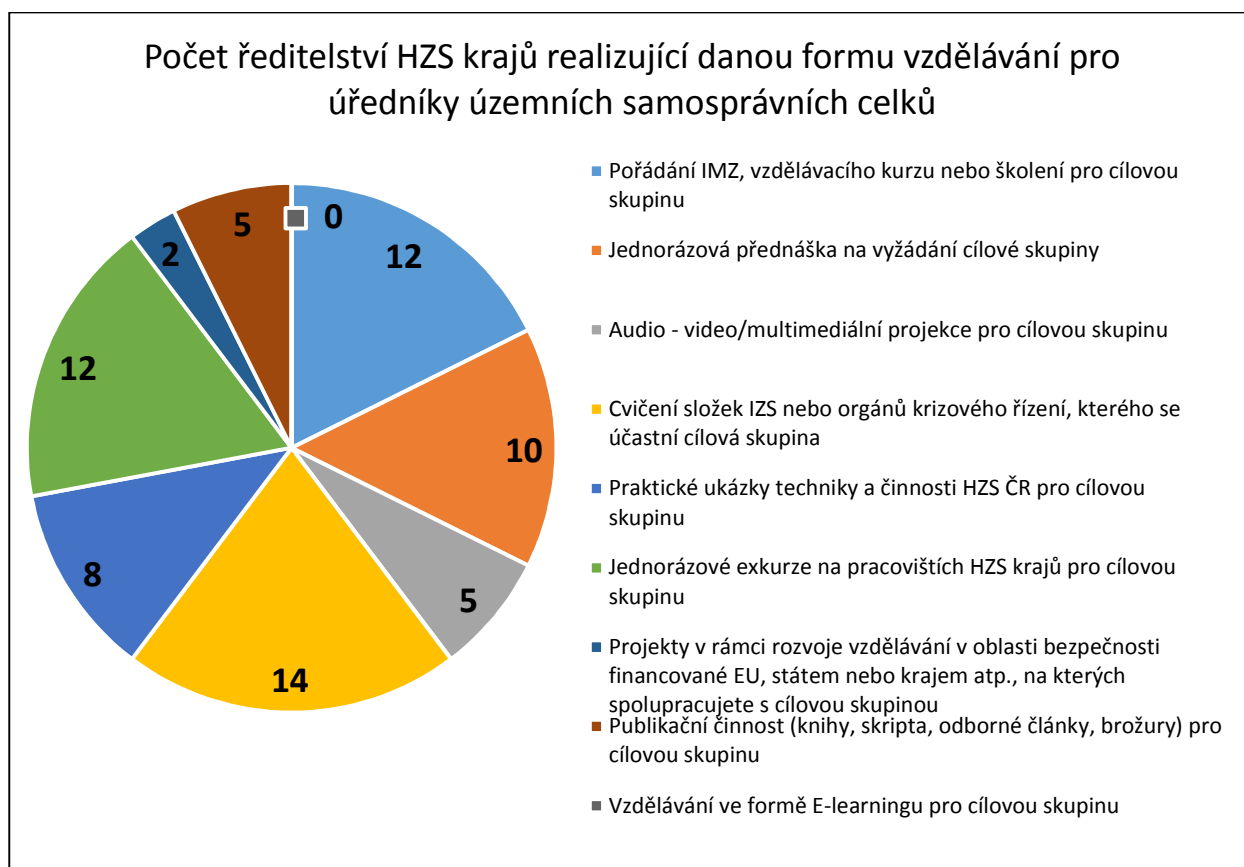
Ředitelství HZS krajů organizují pravidelně 2x až 4x ročně pro úředníky územních samosprávních celků instrukčně metodická zaměstnání se zaměřením na všechny oblasti vzdělávání. Na realizaci těchto zaměstnání se podílí zpravidla celé oddělení ochrany obyvatelstva a krizového řízení. Program zaměstnání bývá zaměřen na aktuální situaci a problematiku bezpečnosti v kraji mimo oblasti vnitřní bezpečnosti, kterou zajišťuje Policie ČR. Na úrovni územních odborů HZS krajů realizují vzdělávání formou pořádání instrukčně metodických zaměstnání pouze 3 kraje.

Všechna ředitelství HZS krajů organizují a realizují cvičení složek integrovaného záchranného systému nebo orgánů krizového řízení, kterého se zúčastňují úředníci územních samosprávních celků jako členové krizových štábů krajů a obcí s rozšířenou působností a jejich stálých pracovních skupin. Obdobná cvičení realizuje 5 územních odborů HZS krajů.

Praktické ukázky techniky a činnosti HZS ČR včetně jednorázových exkurzí na svých pracovištích organizuje pro cílovou skupinu pravidelně (minimálně 1x za rok) většina ředitelství HZS krajů.

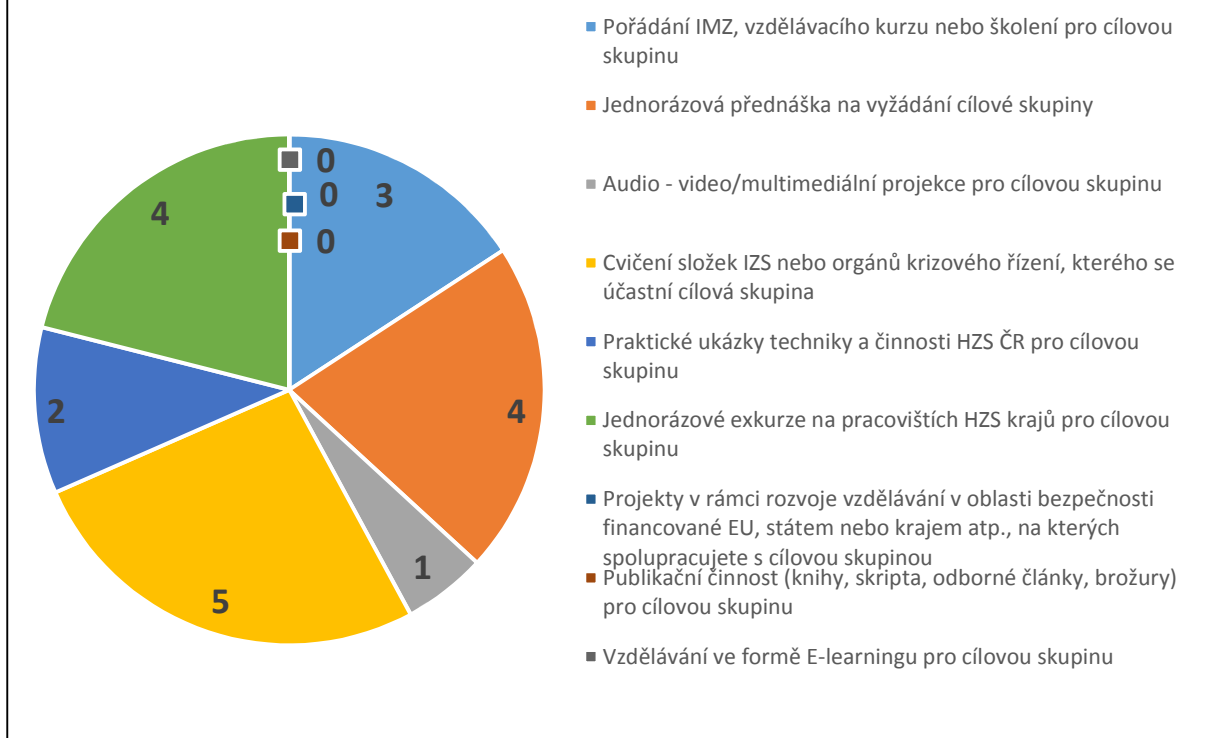

Na vyžádání cílové skupiny zajišťují ředitelství HZS krajů na různých akcích (porady, kurzy, školení, konference, semináře atd.) jednorázové přednášky k aktuální bezpečnostní problematice. V rámci těchto přednášek bývá využíváno audio – video/multimediální projekce. Vzdělávání ve formě e-learningu není ředitelstvími HZS krajů včetně územních odborů HZS krajů pro tuto cílovou skupinu realizováno. Některá ředitelství HZS krajů se významně podílí na vzdělávání úředníků formou publikační činnosti. Jedná se zejména o vydávání odborných článků, příruček, brožur a odborné literatury. Ředitelství HZS Libereckého a Moravskoslezského kraje také realizují ve spolupráci s cílovou skupinou projekty v rámci rozvoje vzdělávání v oblasti bezpečnosti. Např. HZS Moravskoslezského kraje byl odborným garantem projektu s názvem „Zabezpečení přípravy lektorů dalšího vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva při mimořádných událostech v Moravskoslezském kraji“, který byl realizován v letech 2012 – 2015. V rámci projektu bylo pilotně proškoleny cca 30 lektorů ochrany obyvatelstva, v rámci ověřovací výuky nových lektorů pak další technici, specialisté a preventisté ochrany obyvatelstva z řad obcí, podniků, firem, škol a dalších subjektů v Moravskoslezském kraji. Nositelem projektu bylo Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska a Ústřední hasičská škola Jánské Koupele.

1.1.3. Grafika - ředitelství HZS krajů

Počet územních odborů HZS krajů realizující danou formu vzdělávání pro úředníky územních samosprávních celků

1.1.4. Grafika - územní odbory HZS krajů

2. Státní zaměstnanci a ostatní zaměstnanci ve správních úřadech

Vzdělávání státních zaměstnanců probíhá formou prohlubování vzdělávání, kterým je vstupní vzdělávání, průběžné vzdělávání, vzdělávání představených a jazykové vzdělávání. Toto vzdělávání je realizováno podle zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů. Prohlubování vzdělání státního zaměstnance se zaměřuje na jeho další odborný růst v jím vykonávaném oboru služby včetně zdokonalování nebo získávání jazykových znalostí.

Rozsah prohlubování vzdělání státního zaměstnance určuje služební orgán, přitom vychází z výsledku služebního hodnocení státního zaměstnance. Státní zaměstnanec je podle výše uvedeného zákona povinen úspěšně vykonat úřednickou zkoušku. Úřednická zkouška je tvořena částí obecnou a částí zvláštní.

Zvláštní část úřednické zkoušky se koná po úspěšném vykonání obecné části úřednické zkoušky, a to ústně před zkušební komisí. Účelem zvláštní části úřednické zkoušky je ověřit, zda státní zaměstnanec má potřebné vědomosti a schopnosti a je dostatečně odborně připraven pro další výkon služby v oboru. Provedení zvláštní části úřednické zkoušky

zabezpečuje ústřední správní úřad ve spolupráci se služebním úřadem. Podrobnosti úřednické zkoušky upravuje vyhláška Ministerstva vnitra č. 162/2015 Sb. Pravidla vzdělávání zaměstnanců ve správních úřadech upravuje usnesení vlády ČR č. 1542 ze dne 30. listopadu 2005.

Přijetím zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, který nabyl účinnosti 1. ledna 2015, byl zcela nově nastaven celý systém vzdělávání státních úředníků nejen pro obor vzdělávání v oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva a IZS. S aplikací tohoto zákona do praxe byl Ministerstvem vnitra vytvořen a nadále je udržován informační systém o státní službě. Provoz systému byl zahájen od 1. července 2015. V tomto systému je vedena evidence provedených úřednických zkoušek a přihlašování se na úřednické zkoušky podle vypisovaných termínů jednotlivých správních úřadů.

Obr. č. 3 – Analýza cílové skupiny vzdělávání; Státní zaměstnanci a ostatní zaměstnanci ve správních úřadech.

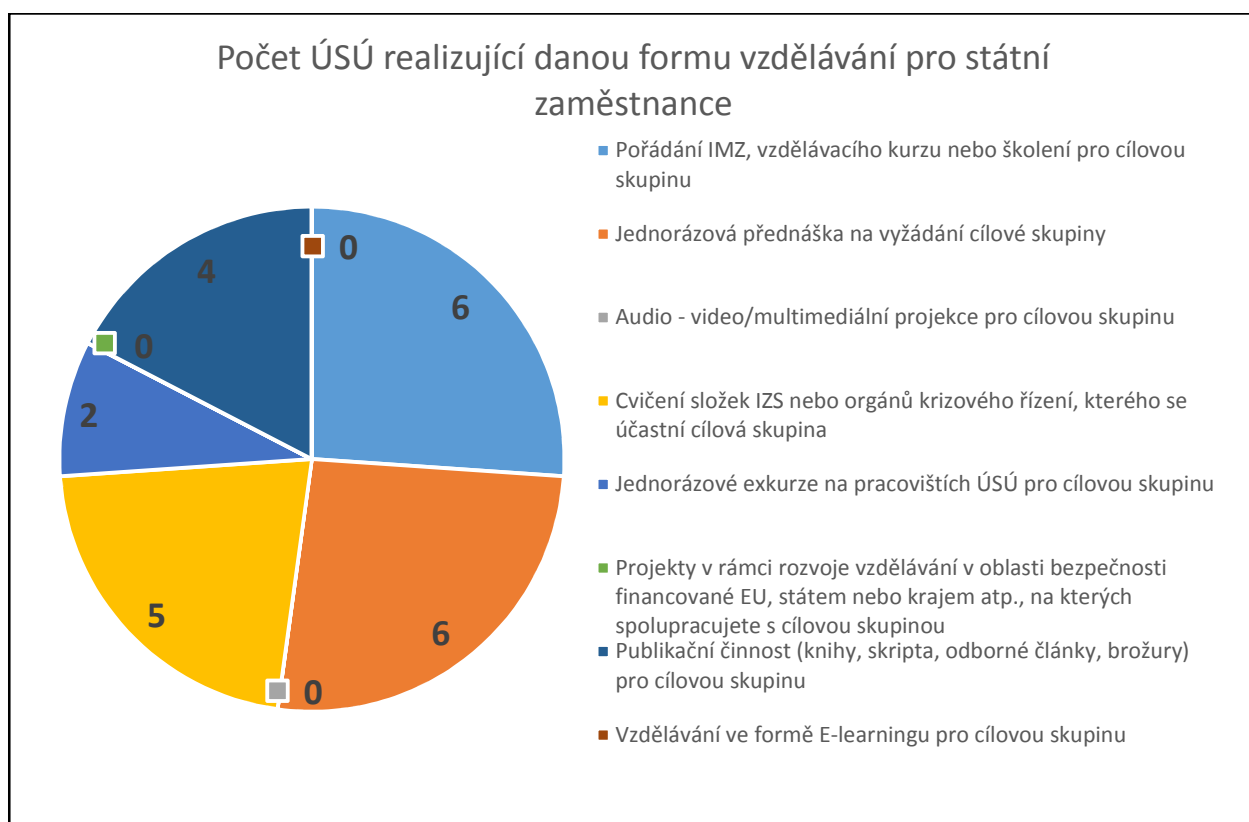
Finanční náročnost spojená s vykonáním služební zkoušky státního zaměstnance oproti ověření zvláštní odborné způsobilosti úředníka územního samosprávného úřadu je mnohem nižší. To je však podmíněno skutečností, že přípravné kurzy k ověření zvláštní odborné způsobilosti jsou několikatydenní a probíhají v zařízeních Institutu pro veřejnou správu, načež příprava ke služební zkoušce probíhá pouze formou samostudia.

Silnou stránkou vzdělávání je odbornost a praxe lektorů provádějící vzdělávání cílové skupiny. Současný systém zahrnuje jak vstupní, tak průběžné vzdělávání. Nezahrnuje však systém opakovaného ověřování odborné způsobilosti, tak jak je to například zavedeno u HZS ČR.

2.1. Závěry z dotazníkového průzkumu

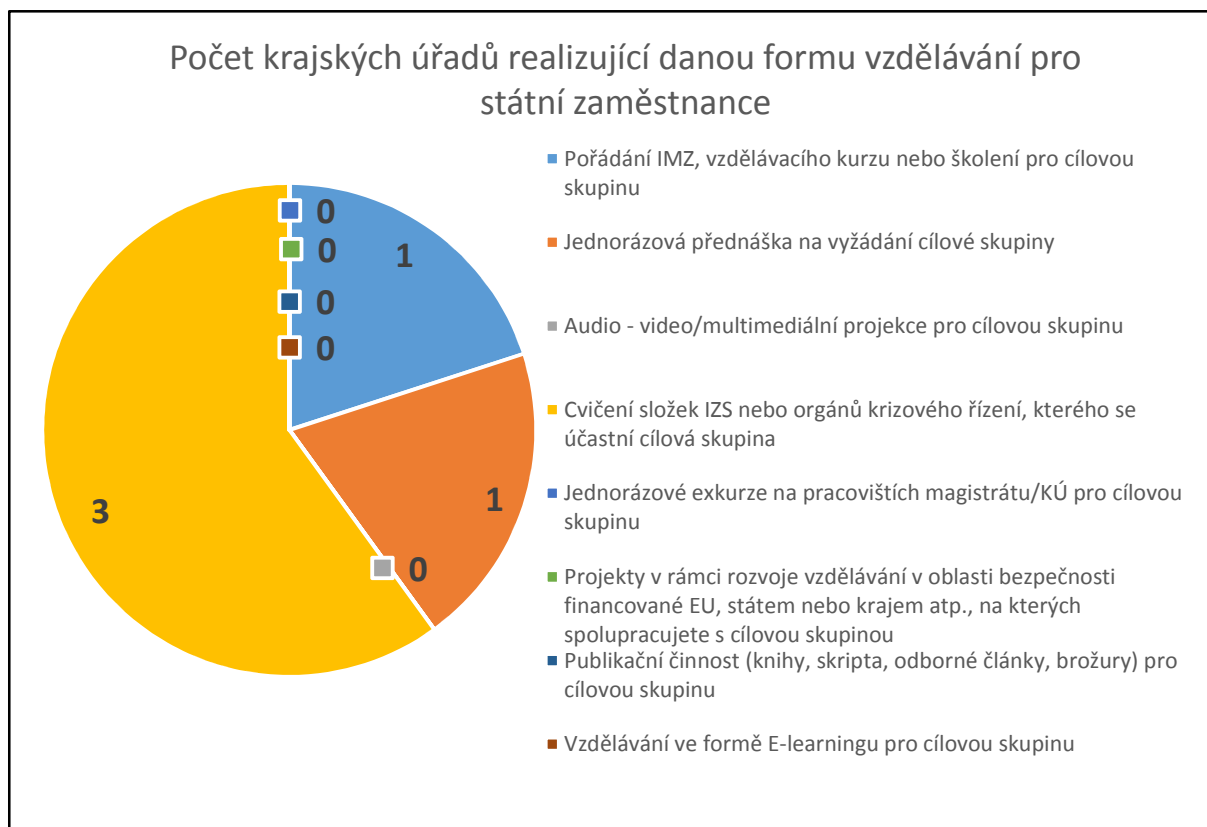
Většina oslovených ústředních správních úřadů provádí vzdělávání ostatních správních úřadů (státních zaměstnanců) nejčastěji formou jednorázových přednášek nebo pro ně organizuje podle oblasti své působnosti jedenkrát za rok jednodenní, případně několikadenní pracovní porady nebo školení se zaměřením na aktuální informace a úkoly v dané oblasti.

Obdobně jako u cílové skupiny vzdělávání úředníků územních samosprávných celků jsou z úrovně ústředních správních úřadů podle schváleného „Plánu cvičení orgánů krizového řízení“ připravována a řízena cvičení orgánů krizového řízení, na kterých se podle typu řešené události podílejí ostatní správní úřady. V rámci vzdělávání odborníků z řad státních zaměstnanců není ústředními správními úřady plně využíváno audio-video/multimediální projekcí a současně předávání informací formou e-learningových kurzů.

2.1.1. Grafika - ústřední správní úřady

Krajské úřady ve vztahu k této cílové skupině vzdělávání se podílejí nejvíce na organizaci, přípravě (např. zpracování dokumentace) a realizaci cvičení orgánů krizového řízení na vybrané aktuální bezpečnostní téma. Pouze jeden krajský úřad pro státní zaměstnance správních úřadů realizuje vzdělávání formou jednorázových přednášek nebo formou jednodenního školení (porady), které se uskutečňuje maximálně 1x za rok. Jiné formy vzdělávání pro tuto cílovou skupinu vybrané krajské úřady nerealizují.

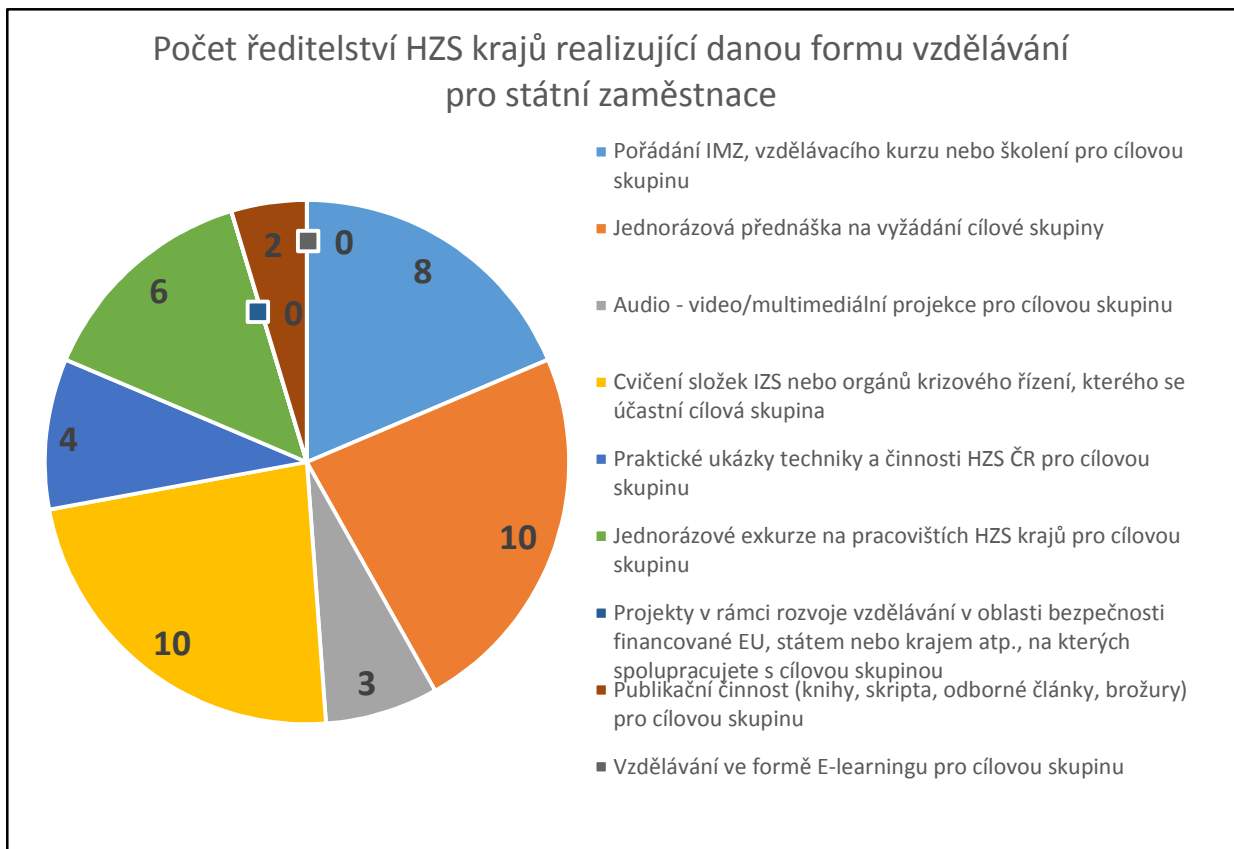

2.1.2. Grafika - krajské úřady

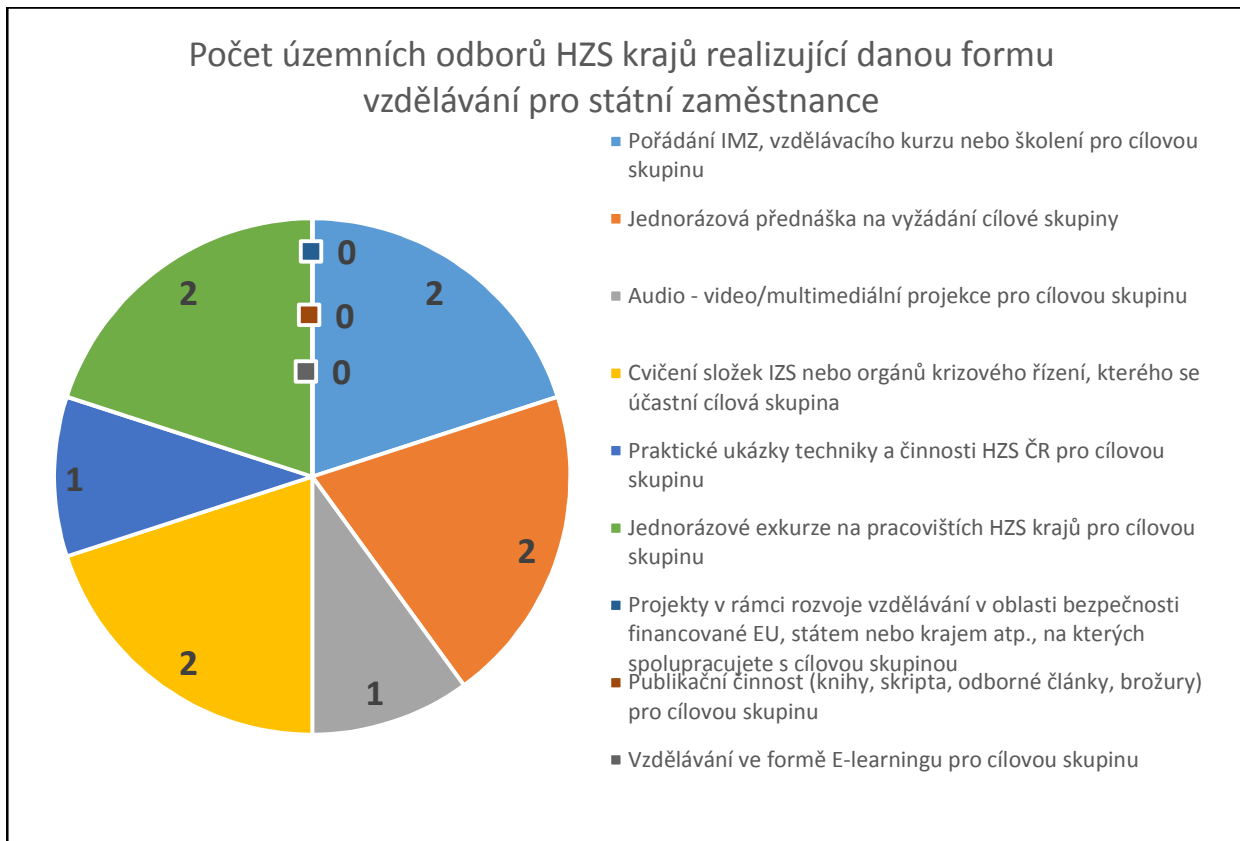
Ředitelství HZS krajů ve větší míře organizují pro státní zaměstnance instrukčně metodická zaměstnání nebo odborné semináře se zaměřením na všechny okruhy vzdělávání. Nejvíce ředitelství HZS krajů organizují a realizují cvičení složek integrovaného záchranného systému nebo orgánů krizového řízení, kterého se zúčastňují státní zaměstnanci. Obdobná cvičení realizují podle dotazníkového průzkumu 2 územní odbory HZS krajů.

Jednorázové exkurze pro cílovou skupinu na svých pracovištích provádí 6 ředitelství HZS krajů. Praktické ukázky techniky a činnosti HZS ČR uskutečňují 4 ředitelství HZS krajů, a to jedenkrát ročně. Územní odbory HZS krajů až na výjimky tyto formy vzdělávání nerealizují.

Na vyžádání cílové skupiny zajišťují ředitelství HZS krajů tak jako u úředníků územních samosprávných celků jednorázové přednášky k aktuální bezpečnostní problematice. V rámci těchto přednášek bývá některými kraji využívána audio – video/multimediální projekce. Vzdělávání ve formě e-learningu a specifické projekty v rámci rozvoje vzdělávání nejsou ředitelstvími a územními odbory HZS krajů pro tuto cílovou skupinu uskutečňovány.

2.1.3. Grafika - ředitelství HZS krajů

2.1.4. Grafika - územní odbory HZS krajů

3. Osoby, jejichž služební vztahy se řídí zvláštními právními předpisy pro ozbrojené síly a bezpečnostní sbory

Vzdělávání složek IZS (zejména HZS ČR, PČR, AČR) je v ČR řešeno formou celoživotního vzdělávání. Výchozím dokumentem pro toto vzdělávání jsou zpracované koncepce vzdělávání. Cílem koncepcí je stanovit systém vzdělávání složek IZS, který bude garantovat záruku jejich odborné kvalifikace pro výkon povolání od jejich přijetí a bude pokračovat po celou dobu trvání služebního nebo pracovního poměru.

3.1. Systém vzdělávání u HZS ČR

Legislativní základ a rámec vzdělávání v HZS ČR tvoří právní řád České republiky. Systém vzdělávání respektuje ustanovení zákonů a norem nižší právní síly upravujících problematiku Hasičského záchranného sboru ČR, integrovaného záchranného systému, požární ochrany, ochrany obyvatelstva a krizového řízení, služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů, školství a dalších.

Dále systém vzdělávání koresponduje s interními akty řízení vydávanými Ministerstvem vnitra nebo generálním ředitelem HZS ČR.

Současný systém vzdělávání v HZS ČR v sobě zahrnuje

- a) vzdělávání k získání stupně a zaměření vzdělání
  - v resortních vzdělávacích zařízeních
  - v mimoresortních vzdělávacích zařízeních
- b) resortní odbornou přípravu a prohlubující vzdělávání
  - odborná příprava k získání odborné způsobilosti, resp. k prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti
  - specializační kurzy
  - příprava k vykonání služební zkoušky
  - pravidelná odborná příprava

Vstupní vzdělávání tvoří základ v systému celoživotního vzdělávání příslušníků HZS ČR a absolventům umožňuje orientaci ve všech oblastech činností v působnosti HZS ČR, tak i získání základních odborných vědomostí a dovedností pro výkon služebních činností na úseku ochrany obyvatelstva a krizového řízení.

Noví příslušníci HZS ČR, kteří jsou v rámci organizace zařazeni na úseku ochrany obyvatelstva a krizového řízení, musí získat pro výkon své funkce osvědčení o odborné způsobilosti. Platnost osvědčení je omezena na dobu 5 let. Po uplynutí této doby je nezbytné prodloužit odbornou způsobilost vždy na další pětileté období. K získání nového nebo prodloužení stávajícího osvědčení je příslušník povinen zúčastňovat se v předepsaném rozsahu odborné přípravy, která je stanovena pro oblast ochrany obyvatelstva a krizového řízení.

Odbornou způsobilost získává příslušník HZS ČR absolvováním odborného kurzu stanoveného pro jeho služební zařazení interním aktem řízení MV-GŘ HZS ČR.

S nově přijatým příslušníkem, zařazeným nejen na úseku ochrany obyvatelstva a krizového řízení, je služební poměr uzavírán na dobu určitou v trvání tří let. Do služebního poměru na dobu neurčitou se zařadí příslušník dnem, který následuje po uplynutí služebního poměru na dobu určitou, jestliže úspěšně vykonal služební zkoušku a podle závěru služebního hodnocení dosahuje alespoň dobrých výsledků ve výkonu služby.

Příslušník se na služební zkoušku připravuje samostatně. Témata pro samostatnou přípravu v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení vyhlašuje generální ředitel HZS ČR.

Před služební zkouškou se může příslušník zúčastnit kurzu organizovaného SOŠ a VOŠ ve Frýdku-Místku.

Služební zkoušku tvoří část písemná a ústní, popřípadě též část praktická. Každá část zkoušky se hodnotí samostatně. Písemná část je příslušníkům zadána a při ústní případně praktické části služební zkoušky si příslušník otázky vylosuje. Příslušník je povinen absolvovat všechny části služební zkoušky.

Prohlubování kvalifikace, znalostí a dovedností příslušníků v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení probíhá v rámci procesu celoživotního vzdělávání. Příslušníci mají možnost absolvovat různé doplňkové, specializační, případně manažerské kurzy. Dále mají možnost zúčastňovat se odborných seminářů, konferencí, besed a workshopů zabývajících se touto problematikou.

3.2. Systém vzdělávání u PČR

Rámec policejního vzdělávání je upraven Bezpečnostní politikou ČR v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti a členstvím ČR v EU. Dále je tento rámec vzdělávání v souladu s prioritami CEPOL (European Police College), Lisabonskou strategií a Akčním plánem Rady a komise, kterým se provádí Haagský program.

Nabytím účinnosti zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, došlo dnem 1. ledna 2007 v právním řádu ČR k zásadní změně týkající se celého komplexu požadavků na kvalifikaci příslušníků všech bezpečnostních sborů, včetně Policie ČR.

Systém vzdělávání zahrnuje:

- a) kvalifikační přípravu, která obsahuje
  - studium k získání stupně (a oboru) vzdělání
  - studium k získání zaměření vzdělání
  - studium k získání dalšího odborného požadavku (jedním z kvalifikačních kurzů je i základní odborná příprava)
  - studium ve specializační přípravě, která poskytuje kvalifikaci k vybraným činnostem,
- b) další odbornou přípravu, která zahrnuje systém i služební přípravy,
- c) přípravu na vykonání služební zkoušky,
- d) systém manažerského vzdělávání.

Základní současnou filosofií policejního vzdělávání je policista, který musí být nejen vysoce profesionální, kvalifikovaný, motivovaný, ale i disponující vysokým etickým standardem. Vzdělávání policistů musí být založeno na kompetenčním přístupu, odpovědnosti bezpečnostního sboru, který je povinen vytvářet, mimo jiné, podmínky pro soustavné vzdělávání a zdokonalování odborné způsobilosti policistů a osobní odpovědnosti každého jednotlivce za odbornou připravenost k výkonu služby.

Konkrétní činnost PČR v oblasti vzdělávání v krizovém řízení vychází z koncepce celoživotního vzdělávání příslušníků a zaměstnanců a spočívá především ve formulaci zakázky určené pro vzdělávací subjekty při tvorbě cílů vzdělávání a profilů absolventů, v přípravě vzdělávacích programů jednotlivých kurzů a v tvorbě didaktických prostředků. Při vlastní realizaci vzdělávacích aktivit jsou realizovány pilotní kurzy u VPŠ MV v Pardubicích pro pracovníky zařazované na krizových pracovištích útvarů PČR, které ve struktuře vzdělávacího programu obsahují tematický celek věnovaný problematice krizového řízení.

Pro nově přijaté příslušníky je tato problematika zajištěna formou vzdělávacího bloku věnovaného, v základní odborné přípravě, problematice krizového řízení, který musí absolvovat každý příslušník bezprostředně po přijetí do služebního poměru, a dále v rámci přípravy na služební zkoušku, kterou příslušník absolvuje po třech letech od přijetí do služebního poměru.

Pro specialisty zařazené na úseku krizového řízení je vzdělání realizováno formou obligatorních kurzů stanovených dalším odborným požadavkem ve smyslu zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, zaměřených na oblasti připravenosti k provádění záchranných a likvidačních prací při mimořádné události nebo krizové situaci, zásad havarijního a krizového plánování a systému hospodářských opatření pro krizové stavy.

PČR aktualizovala vzdělávací program specializovaného kurzu TOPO II., který aktivně rozšiřuje vědomosti policistů v oblasti přímého využití geoinformačních technologií jak v policejní praxi, tak i při spolupráci složek IZS.

Pro střední a vyšší management PČR je systém profesní přípravy zajištěn prostřednictvím povinných a nabídkových specializačních kurzů, které ve svém obsahu odrážejí aktuální potřeby vyplývající jak ze změn v právním řádu a interních aktech řízení, tak z potřeb bezpečnostní praxe.

3.3. Systém vzdělávání u AČR

Vzdělávací a výcvikové aktivity poskytované rezortem Ministerstva obrany jsou uvedeny v přehledu vzdělávacích a výcvikových aktivit zveřejňovaném vždy na příslušný kalendářní rok.

Vzdělávací a výcvikové aktivity zaměřené na krizové řízení jsou členěny na vysokoškolské vzdělávání, střední a vyšší odborné vzdělávání, kariérové kurzy, odborné kurzy a kurzy v zahraničí.

Vysokoškolské vzdělávání je v rezortu obrany poskytováno Univerzitou obrany v Brně, která nabízí souvislé magisterské studijní programy, bakalářské studijní programy a doktorské studijní programy. Součástí studia vojáků z povolání je absolvování důstojnického kurzu, příp. jiného vojenského kurzu zahrnujícího problematiku krizového řízení. Vojáci z povolání studující v kombinované formě jsou v oblasti krizového řízení připravováni v rámci kariérových kurzů.

Vysokoškolské vzdělávání v oblasti krizového řízení je zaměřeno na oblast bezpečnostního managementu, ochrany obyvatelstva, bezpečnostních služeb, krizového řízení, civilního nouzového plánování, civilně vojenské spolupráce, řešení vojenských a nevojenských ohrožení se zřetelem na otázky humanitární pomoci, environmentální bezpečnost, krizové scénáře, prevenci havárií, analýzy a hodnocení rizik civilních a vojenských objektů.

Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové má akreditován obor vyššího odborného vzdělání Ochrana vojsk a obyvatelstva. Po ukončení studia jsou posluchači připraveni na výkon činností v AČR a ve státní správě při řešení krizových situací.

AČR poskytuje kariérové kurzy (poddůstojnický, praporčický, důstojnický kurz pro vyšší důstojníky a kurz Generálního štábu), do nichž je problematika krizového řízení na úrovni požadované pro jednotlivé stupně řízení zahrnuta.

Na problematiku krizového řízení jsou zaměřeny i odborné kurzy sloužící k získání, zdokonalení, prohloubení a aktualizaci znalostí a dovedností vztahovaných k odborným kompetencím potřebným pro výkon služby nebo práce.

Příslušníci AČR mohou využít i zahraniční kurzy zaměřené na strategické řízení obrany státu, zapojení ČR do mezinárodních uskupení, ochranu obyvatelstva, civilní nouzové plánování,

civilně vojenskou spoluprací a řešení vojenských a nevojenských ohrožení se zřetelem na otázky humanitární pomoci.

3.4. Analýza cílové skupiny vzdělávání; Osoby, jejichž služební vztahy se řídí zvláštními právními předpisy pro ozbrojené síly a bezpečnostní sbory

Obr. č. 4 – Analýza cílové skupiny vzdělávání; Osoby, jejichž služební vztahy se řídí zvláštními právními předpisy pro ozbrojené síly a bezpečnostní sbory.

Silnou stránkou u cílové skupiny složek IZS je zakotvení povinností vzdělávat se v zákonech a jejich prováděcích předpisech nebo v interních aktech řízení. Současně jsou detailně propracovány jednotlivé systémy pro prohlubování, případně rozšiřování kvalifikací a nastaveny mechanismy pro opakované ověřování získané odborné způsobilosti. Další silnou stránkou pro vzdělávání složek IZS jsou již vytvořená vzdělávací zařízení a školy, které disponují lektory s patřičnou odborností. V současnosti však není vytvořena v rámci složek IZS lektorská základna pro vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení, ve které by byli zahrnuti zejména experti z praxe s odpovídajícími prezentačními a komunikačními dovednostmi.

Ve vztahu k novým rizikům a předpokládané profilaci vzdělávacích zařízení nejsou stávající vzdělávací zařízení vybavena novými prostředky pro výuku a výcvik, zejména nejsou vybudované nové výcvikové plochy, trenažéry, simulátory a související výcviková zařízení pro složky IZS. Kvalitním vybavením stávajících výcvikových zařízení by však výše uvedené složky

IZS mohly získat lepší podmínky pro nácvik součinnosti s dalšími složkami IZS a s orgány veřejné správy.

Příležitostí k rozvoji a zlepšení podmínek vzdělávání složek IZS je například vybudování společných vzdělávacích center nebo rozvoj moderních metod vzdělávání za pomoci finančních prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie formou dotací nebo grantů.

Vzdělávání budoucích specialistů s vysokoškolským vzděláním v oboru požární ochrany, ochrany obyvatelstva, krizového řízení, ochrany zdraví, vnitřní bezpečnosti, veřejného pořádku a obrany státu zajišťují pro složky externí subjekty (zejména vysoké školy, univerzity, instituty atp.), a to v souladu s požadavky těchto složek na obsah a rozsah vzdělávacích programů.

Aktuálně je zajišťováno efektivní vzdělávání jednotlivých složek IZS. Není však zatím na strategické úrovni nastaveno systémové propojení jednotlivých procesů vzdělávání a přípravy složek IZS, které by vycházelo z předem stanovených společných zásad. Současně není plně systematicky nastaven ani kontrolní mechanismus kvality výuky a výcviku složek IZS včetně dodržování obsahu schválených osnov.

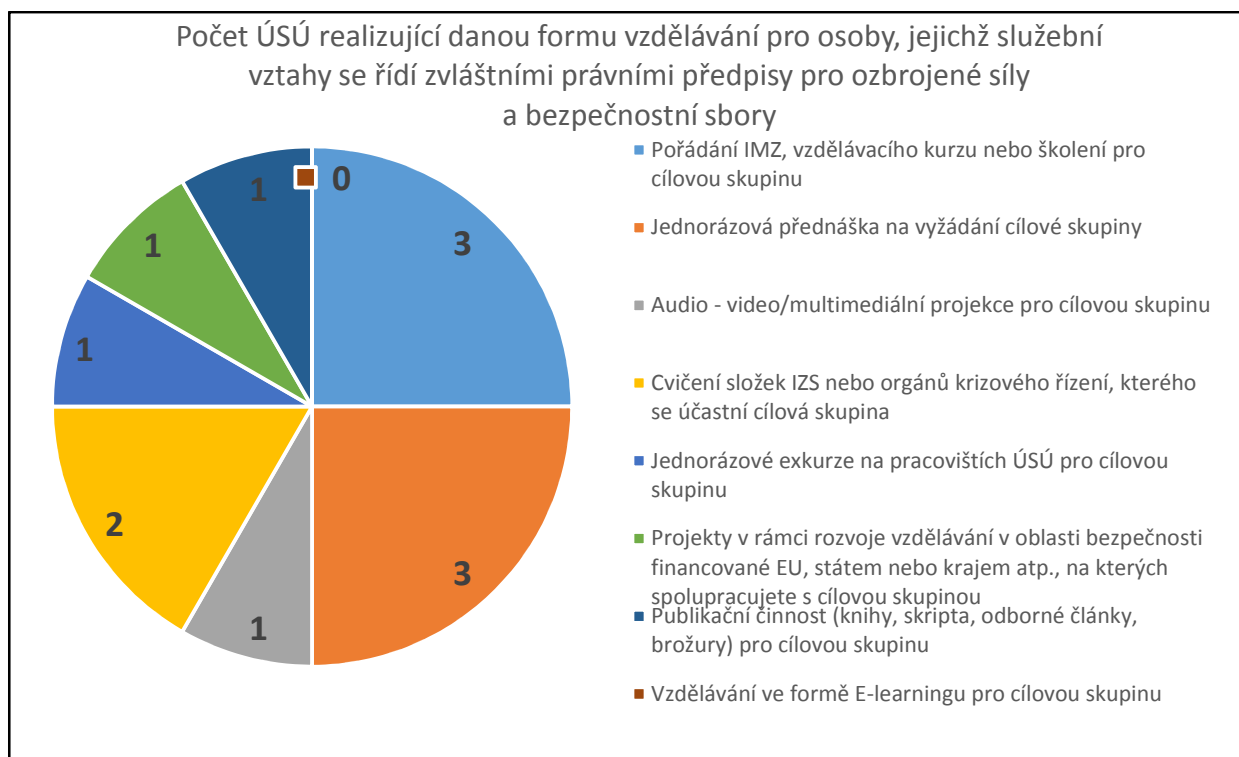
V současné době neprobíhá zcela optimální a rychlá reakce na aktuální potřeby výkonu služby ve složkách IZS, tzn., že nejsou pružně vytvářeny specializační kurzy, jejichž potřeba byla s ohledem na nová rizika ve společnosti identifikována. Týká se zejména skupin osob v rámci složek IZS, např. velitelů zásahu, vedoucích složek IZS atd.

3.5. Závěry z dotazníkového průzkumu

Vzdělávání této cílové skupiny provádí především ÚSÚ, v jejichž podřízenosti jsou bezpečnostní sbory a ozbrojené síly. Tyto ÚSÚ organizují instrukčně metodická zaměstnání nebo odborné semináře se zaměřením na aktuální bezpečnostní téma. Na vyžádání cílové skupiny pak ÚSÚ provádějí podle potřeb také jednorázové přednášky. Do realizace těchto forem vzdělávání se zapojuje větší počet zástupců jednotlivých resortů. Velká pozornost ÚSÚ (zejména Správy státních hmotných rezerv) je často věnována problematice přípravy hospodářských opatření pro krizové stavy a jejich realizaci za krizových stavů.

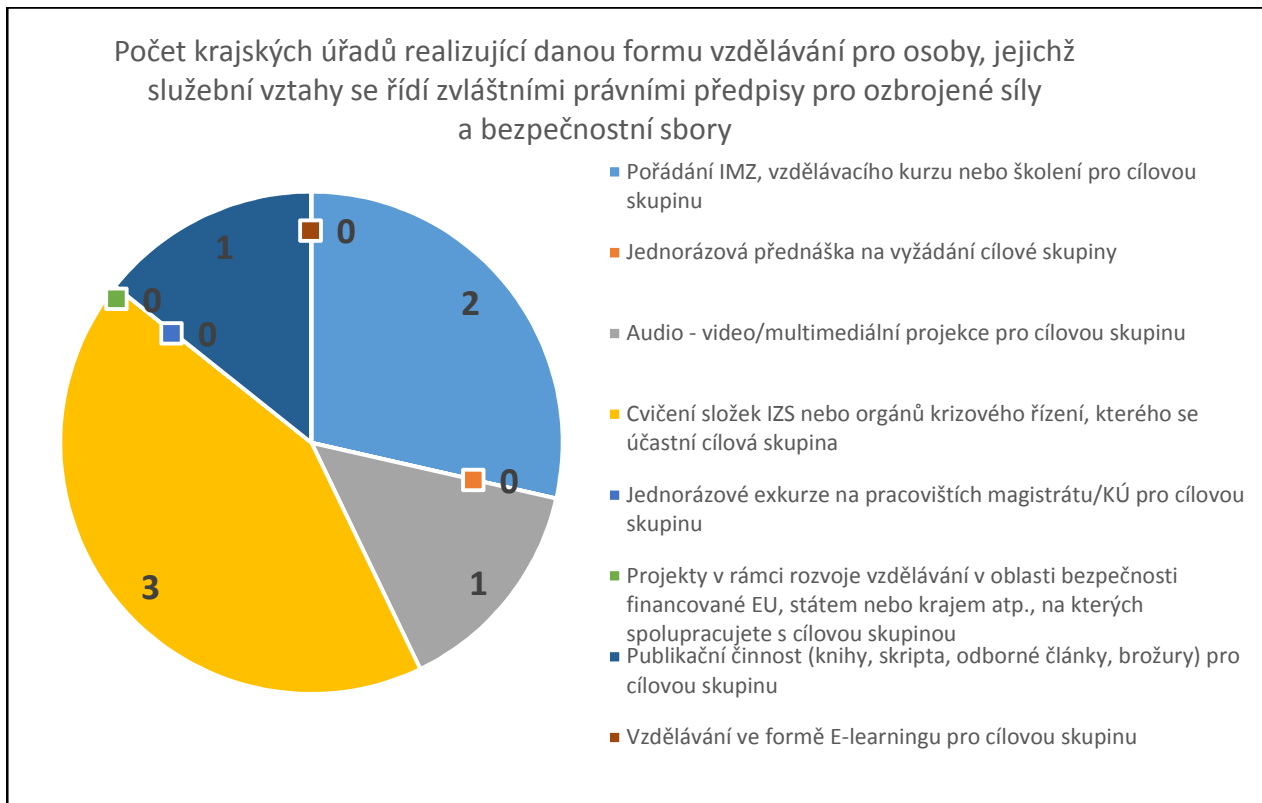
Ministerstvo vnitra realizovalo v letech 2013 -2015 výzkumný bezpečnostní projekt VF20132014026 ke „Zvýšení účinnosti vzdělávacího systému v krizovém řízení v oblasti vnitřní bezpečnosti ve vztahu k odborné připravenosti příslušníků bezpečnostních sborů a zaměstnanců působících v bezpečnostních složkách a v orgánech krizového řízení (s přihlédnutím ke specifikům jednotlivých úrovní orgánů krizového řízení a bezpečnostních

složek)“. Zpracované materiály v rámci tohoto projektu jsou dostupné na webových stránkách ministerstva vnitra: <http://www.mvcr.cz/clanek/prirucky-a-metodicke-pomucky.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>. Výstupy a závěry z projektu budou zohledněny v aktualizované koncepci.

3.5.1. Grafika - Ústřední správní úřady

Krajské úřady se podílejí na vzdělávání této cílové skupiny nejvíce formou organizace a realizace cvičení orgánů krizového řízení, do kterých jsou zapojeny i vybrané složky IZS. Současně krajské úřady v rámci školení krizových štábů a jejich stálých pracovních skupin provádějí 1x za rok školení pro tuto cílovou skupinu. Do jiných forem vzdělávání se krajské úřady ve větším počtu nezapojují.

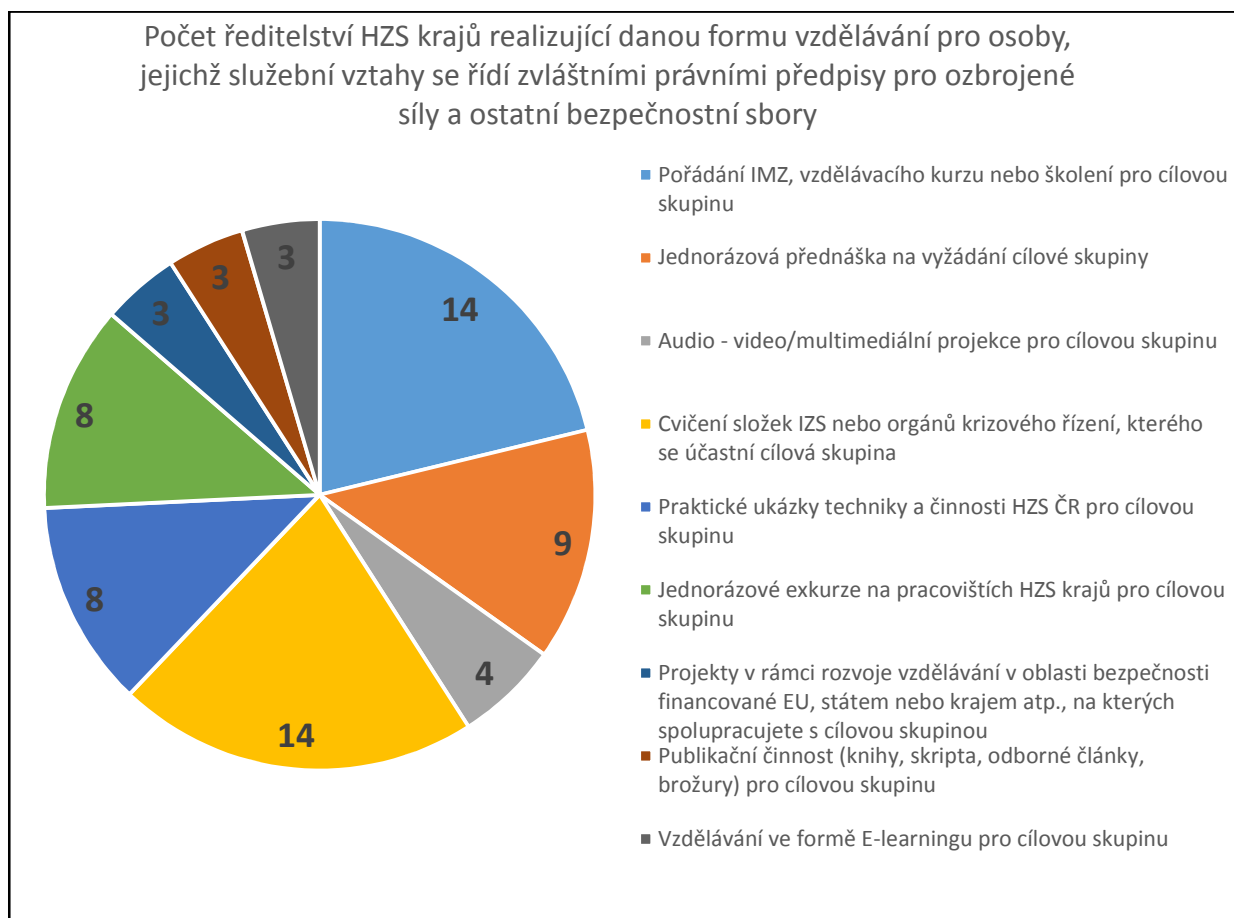
3.5.2. Grafika - krajské úřady

Mimo nastavené vzdělávání všechna ředitelství HZS krajů organizují pravidelně 2x až 4x ročně pro územní odbory HZS krajů a ostatní složky IZS instrukčně metodická zaměstnání nebo odborné semináře se zaměřením na všechny oblasti vzdělávání. Na úrovni územních odborů HZS krajů realizuje vzdělávání formou pořádání instrukčně metodických zaměstnání 9 krajů. Všech 14 ředitelství HZS krajů organizuje a provádí cvičení složek integrovaného záchranného systému nebo orgánů krizového řízení, kterého se zúčastňují další složky IZS. Obdobná cvičení realizuje 9 územních odborů HZS krajů.

Praktické ukázky techniky a činnosti HZS ČR včetně jednorázových exkurzí na svých pracovištích organizuje pro cílovou skupinu pravidelně (minimálně 1x za rok) většina ředitelství HZS krajů.

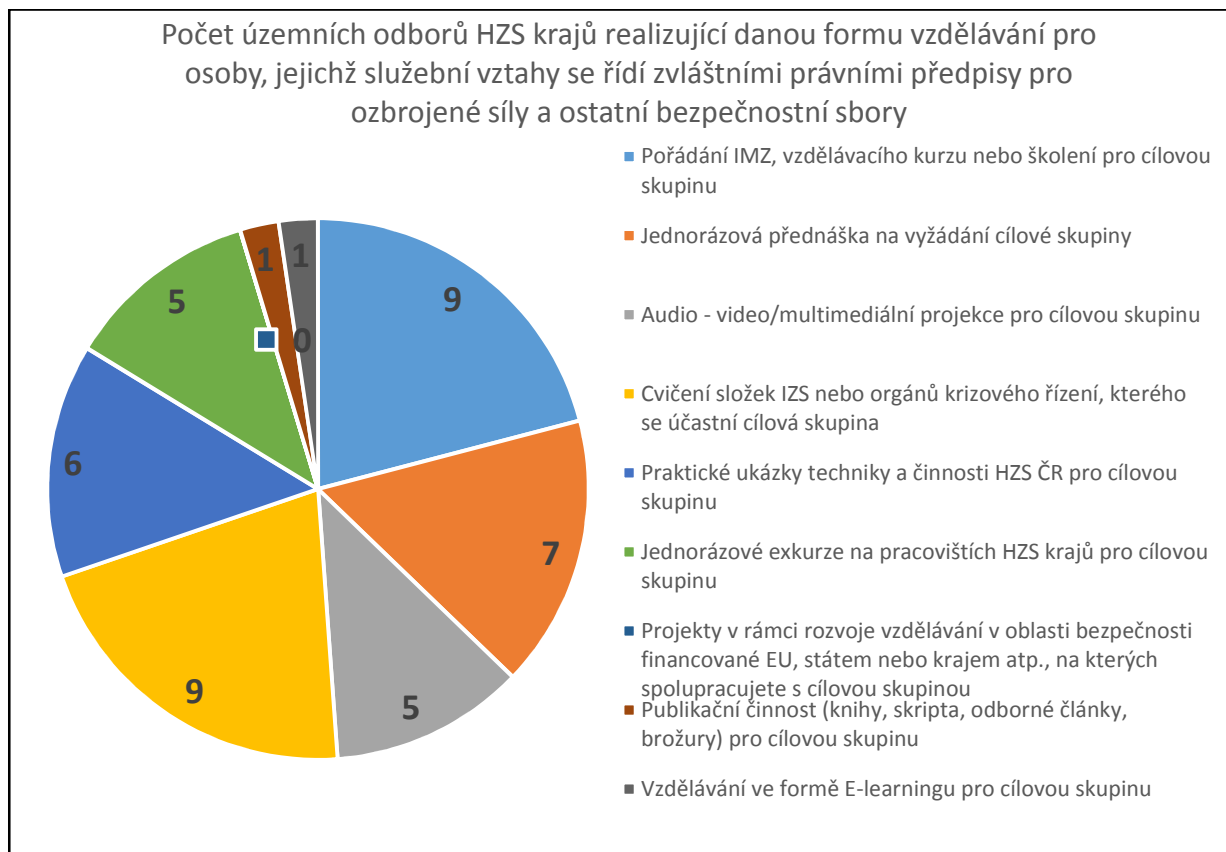
Na vyžádání cílové skupiny zajišťují ředitelství HZS krajů na různých akcích (porady, kurzy, školení, konference, semináře atd.) jednorázové přednášky k aktuální bezpečnostní problematice. V rámci těchto přednášek HZS krajů využívají audio – video/multimediální projekcí. 3 ředitelství HZS krajů se podílejí na vzdělávání ostatních složek IZS formou publikační činnosti. Jedná se zejména o vydávání odborných článků, příruček a odborné literatury. 3 ředitelství HZS krajů realizují ve spolupráci s cílovou skupinou specifické projekty v rámci rozvoje vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení.

Vzdělávání ve formě e-learningu realizuje ředitelství HZS Plzeňského, Ústeckého a Zlínského kraje. Na úrovni územních odborů pak e-learningové kurzy provádí a zajišťuje HZS Plzeňského kraje - Územní odbor Rokycany.

3.5.3. Grafika - ředitelství HZS krajů

3.5.4. Grafika - územní odbory HZS krajů

4. Ostatní osoby u právnických osob a podnikajících fyzických osob, jejichž pracovní náplň je dotčena povinnostmi ve vztahu ke krizovému plánování

Obdobně jako úkoly orgánů veřejné správy jsou také úkoly PaPFO popsány v rámci krizové legislativy odpovídajícím způsobem. Úkoly těchto osob jsou upraveny v rámci jednotlivých ustanovení krizového zákona. Řešení krizových situací je postaveno na možnosti zásahu do základních práv a svobod a dále na využití dostupných sil a prostředků. Na výzvu příslušného orgánu krizového řízení jsou PaPFO povinny při přípravě na krizové situace podílet se na zpracování krizových plánů. Pokud navíc PaPFO zajišťuje plnění opatření vyplývajících z krizového plánu, je dále povinna zpracovat plán krizové připravenosti.

V případě, že zpracovatel krizového plánu zahrne do krizového plánu konkrétní PaPFO, je tato povinna na žádost HZS kraje za účelem přípravy na KS a jejich řešení bezplatně poskytnout a aktualizovat požadované podklady stanovené krizovým zákonem a další související údaje. Ministerstva, jiné ústřední správní úřady, kraje, ORP nebo obce mohou uzavřít s PaPFO smlouvy ke splnění úkolů vyplývajících z krizových plánů.

Na výzvu příslušného správního úřadu je provozovatel stavby, zařízení, prostředku nebo veřejné infrastruktury (v tomto případě PaPFO), o kterých lze oprávněně předpokládat, že splňují kritéria pro určení prvku kritické infrastruktury, povinen poskytnout informace nezbytné k určení prvku kritické infrastruktury a prvku evropské kritické infrastruktury a další součinnost při ochraně kritické infrastruktury. Provozovatel prvku kritické infrastruktury (subjekt kritické infrastruktury) je odpovědný za ochranu prvku kritické infrastruktury. Za tímto účelem zpracovává plán krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury. Způsob zpracování tohoto plánu projedná subjekt kritické infrastruktury s příslušným ministerstvem, jiným ÚSÚ nebo ČNB.

Subjekt kritické infrastruktury je také povinen určit styčného bezpečnostního zaměstnance. Styčný bezpečnostní zaměstnanec poskytuje za subjekt kritické infrastruktury součinnost při plnění úkolů podle krizového zákona. Styčným bezpečnostním zaměstnancem (SBZ) může být určena pouze osoba splňující požadavky odborné způsobilosti. Odborně způsobilou osobou se rozumí ten, kdo dosáhl vysokoškolského vzdělání absolvováním studia v akreditovaném studijním programu poskytujícího ucelené poznatky o zajišťování bezpečnosti, o ochraně obyvatelstva nebo o krizovém řízení nebo má alespoň v jedné z těchto oblastí tříletou praxi.

Podle zákona o hospodářských opatřeních pro krizové stavy PaPFO, které jsou dodavateli mobilizačních dodávek nebo jsou jmenovány subjektem hospodářské mobilizace, zpracovávají plán opatření hospodářské mobilizace. Do plánu mohou zahrnout i požadavky na zajištění věcných prostředků a pracovních sil potřebných pro plnění mobilizační nebo nezbytné dodávky. Povinnost předávat a aktualizovat vybrané údaje z plánu opatření hospodářské mobilizace orgánům státní správy a územní samosprávy stanoví zákon č. 241/2000 Sb. Průběžné vzdělávání těchto osob provádí SSHR v rozsahu podle potřeb systému HOPKS, a to organizováním odborných shromáždění nejméně 1x ročně a pořádáním týdenních specializačních kurzů HOPKS, kde je účast dobrovolná. Ve sledovaném období absolvovalo tyto kurzy 77 pracovníků PoPFO.

Obr. č. 5 – Analýza cílové skupiny vzdělávání; Ostatní osoby u právnických osob a podnikajících fyzických osob, jejichž pracovní náplň je dotčena povinnostmi ve vztahu ke krizovému plánování.

Od 1. ledna 2011 nabyla účinností novela krizového zákona, která mimo jiné nově řeší problematiku ochrany kritické infrastruktury na území ČR. Součástí této novely byly nově vymezeny i požadavky na odbornou způsobilost styčného bezpečnostního zaměstnance. V současné době však není nastaven systém průběžného vzdělávání těchto osob ani systém ověřování jejich znalostí k získání této způsobilosti. Vzdělávání se týká i styčných bezpečnostních zaměstnanců ve státní správě.

Obecně lze konstatovat, že orgány státní správy a územní samosprávy provádí vzdělávání této cílové skupiny pouze podle aktuální potřeby, a to s ohledem na předmět podnikatelské činnosti jednotlivých subjektů. V současné době neprobíhá koordinace vzdělávacího procesu této cílové skupiny zcela ideálně a je nezbytné proto vytvářet účinné nástroje a podmínky pro zlepšení a zintenzivnění činností spojených se vzděláváním této cílové skupiny.

Jako nejdůležitější příležitostí rozvoje vzdělávání PaPFO je spatřováno využití projektů financovaných státem nebo EU, které jsou zaměřeny na zvýšení účinnosti a rozvoje vzdělávání. Další možností je vytvořit pro tuto cílovou skupinu e-learningové kurzy, které by měly za cíl ověřit nebo obnovit si vědomosti z oblasti ochrany kritické infrastruktury, ochrany obyvatelstva a krizového řízení vč. plánování.

Silnou stránkou vzdělávání je standardně a dlouhodobě probíhající spolupráce orgánů státní správy a územní samosprávy, složek IZS atd. v oblasti přípravy, organizace a provádění cvičení orgánů krizového řízení, kterého se aktivně zúčastňují PaPFO, a stabilní lektorská základna, kterou tvoří příslušníci HZS krajů.

Zásadní negativní dopad na vzdělávání této cílové skupiny by mohla mít zcela nesystémová změna stávající krizové legislativy, která stanovuje práva a povinnosti PaPFO v oblasti IZS, požární ochrany, ochrany obyvatelstva a krizového řízení.

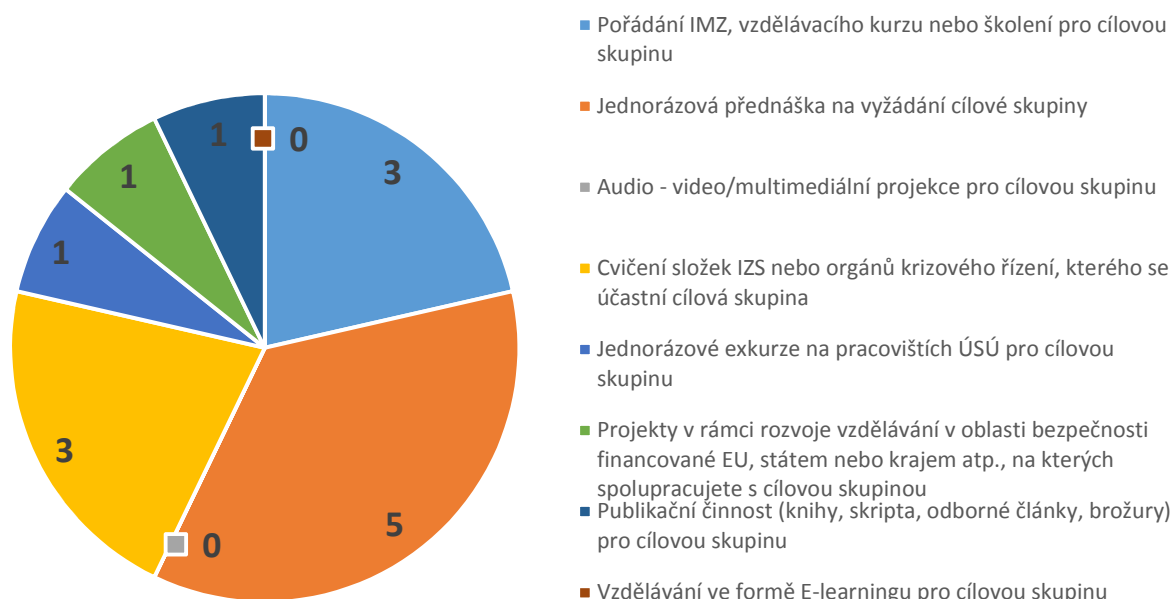
4.1. Závěry z dotazníkového průzkumu

Pro tuto cílovou skupinu se vzdělávací aktivity neuskutečňují pravidelně a podle předem stanovené programové náplně, ale jsou pro ni určeny některé formy vzdělávání připravované jednotlivými ÚSÚ. Jedná se zejména o provádění jednorázových přednášek nebo školení s cílem objasnit těmto dotčeným subjektům úkoly a povinnosti při přípravě na krizové situace a jejich řešení včetně úkolů k ochraně obyvatelstva a ochrany kritické infrastruktury.

Například SSHR pro dodavatele nezbytných a mobilizačních dodávek pořádá nepovinné specializační kurzy a odborná shromáždění se zaměřením na aktuální úkoly přípravy hospodářských opatření pro krizové stavy.

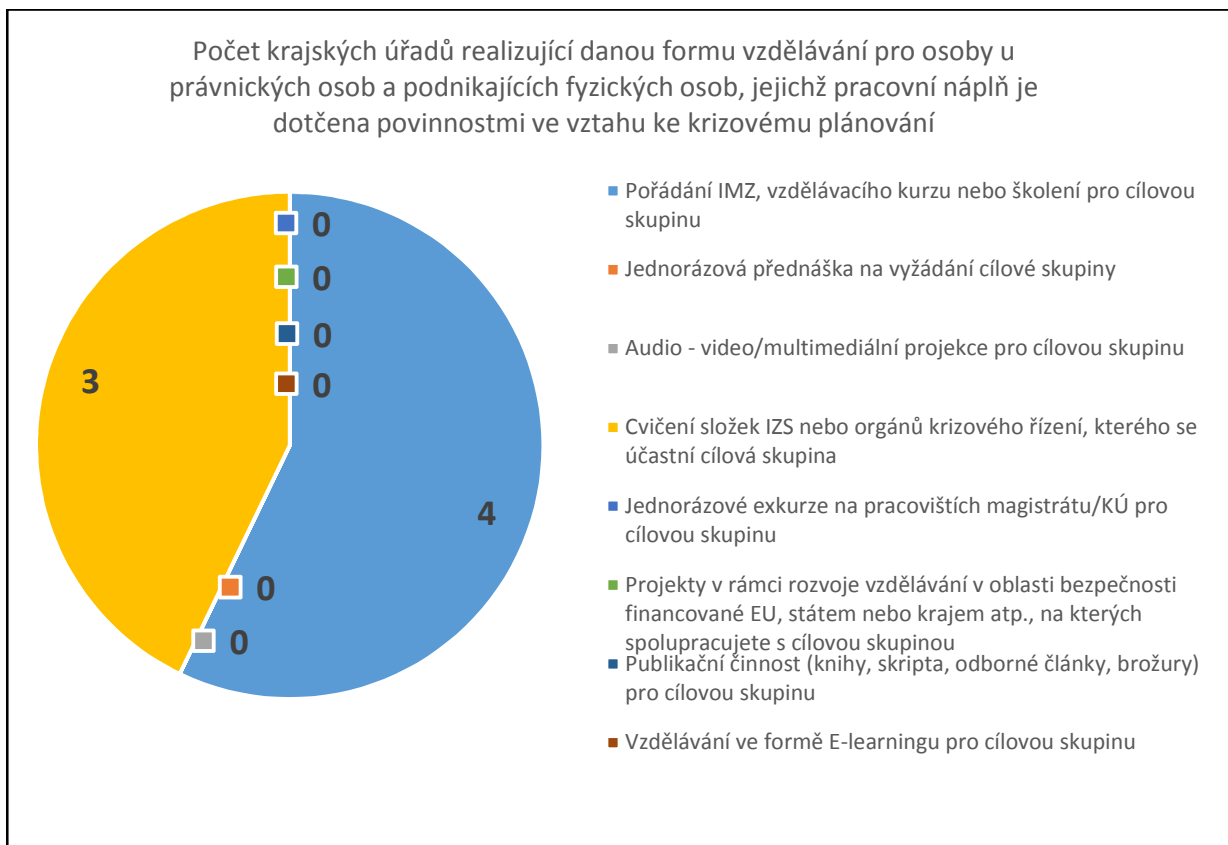
Právnícké a podnikající fyzické osoby jsou pak podle předmětu podnikatelské činnosti ve spolupráci s ÚSÚ, složkami IZS a orgány územní samosprávy zapojovány nejčastěji do cvičení orgánů krizového řízení za účelem ověření zpracované plánovací dokumentace a akceschopnosti těchto subjektů.

Počet ÚSÚ realizující danou formu vzdělávání pro osoby u právnických osob a podnikajících fyzických osob, jejichž pracovní náplň je dotčena povinnostmi ve vztahu ke krizovému plánování

4.1.1. Grafika – ústřední správní úřady

Krajské úřady ve vztahu k této cílové skupině vzdělávání realizují mimo výše uvedené cvičení orgánů krizového řízení maximálně jedenkrát za rok školení, kurzy nebo pracovní porady s cílem seznámit tyto subjekty s aktuální problematikou z oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení. Jiné formy vzdělávání nejsou krajskými úřady prováděny.

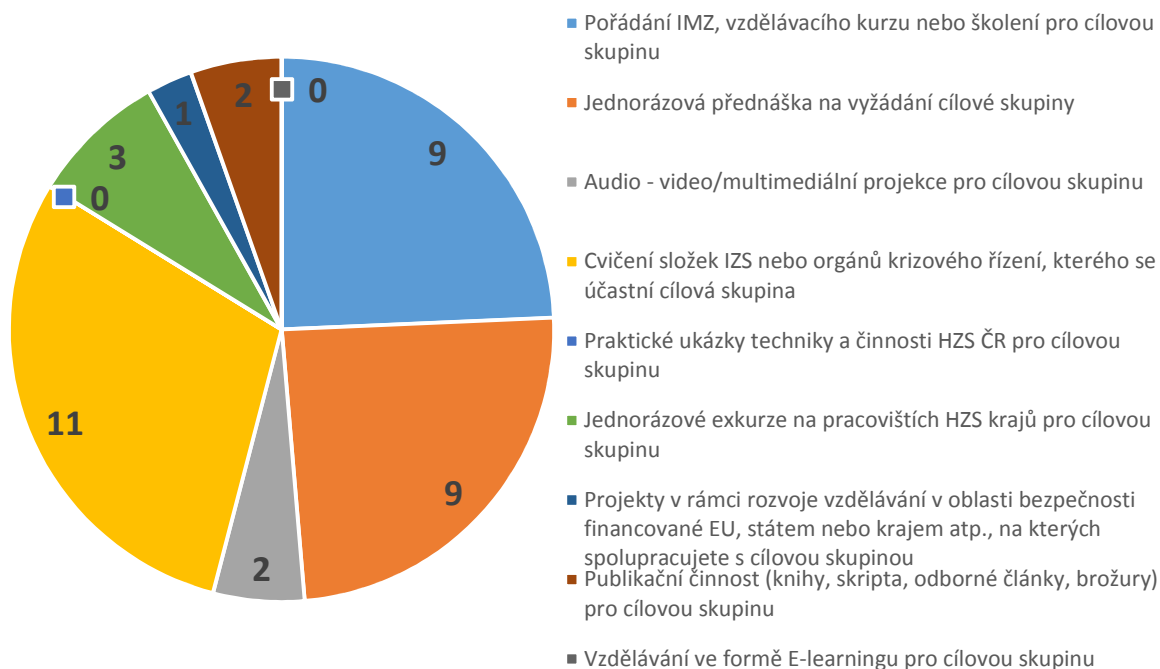
4.1.2. Grafika – krajské úřady

Ředitelství HZS krajů reagují na specifické potřeby a požadavky cílové skupiny organizací jednorázových přednášek a osobních konzultací. Tuto formu vzdělávání praktikuje i většina územních odborů HZS krajů, a to s ohledem na místní znalost subjektů na svém území. Většina ředitelství HZS krajů, na rozdíl od územních odborů, organizuje i jeden krát za rok pro cílovou skupinu IMZ, která jsou zaměřena více na specifika, konkrétní činnosti a podrobnosti zpracování plánů krizové připravenosti a ochrany obyvatelstva zejména ve stanovených zónách havarijního plánování.

Nejvýznamnější a nejhlubší spolupráce s těmito právníky a podnikajícími fyzickými osobami je realizována při organizaci, přípravě a provádění cvičení složek integrovaného záchranného systému nebo orgánů krizového řízení. Spolupráce probíhá na všech úrovních řízení v rámci HZS ČR. Součástí těchto činností jsou nejčastěji územními odbory HZS krajů zajišťovány odborné exkurze na stanicích spojené s ukázkami hasičské techniky a praktickou činností jednotek požární ochrany podle jejich předurčenosti pro zásah.

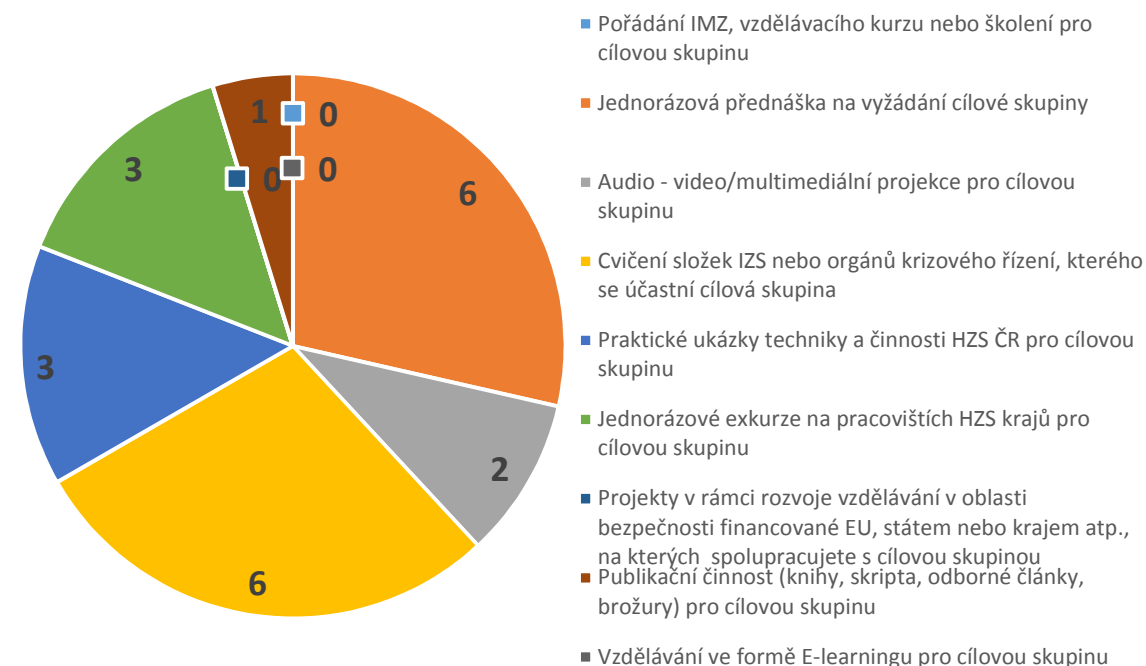
Některá ředitelství HZS krajů svou vzdělávací činnost provádí směrem k cílové skupině formou publikační činnosti. Vzdělávání ve formě e-learningu není HZS ČR pro tuto cílovou skupinu v současnosti uskutečňováno.

Počet ředitelství HZS krajů realizující danou formu vzdělávání pro osoby u právnických osob a podnikajících fyzických osob, jejichž pracovní náplň je dotčena povinnostmi ve vztahu ke krizovému plánování

4.1.3. Grafika - ředitelství HZS krajů

Počet územních odborů HZS krajů realizující danou formu vzdělávání pro osoby u právnických osob a podnikajících fyzických osob, jejichž pracovní náplň je dotčena povinnostmi ve vztahu ke krizovému plánování

4.1.4. Grafika - územní odbory HZS krajů

5. Volení a další funkcionáři vyžadující individuální přístupy

Do cílové skupiny vzdělávání patří členové Parlamentu ČR, Kanceláře prezidenta republiky, hejtmani krajů, primátoři a starostové obcí, ČNB a funkcionáři uvedení v ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů.

Vzdělávání starostů obcí s rozšířenou působností, primátorů statutárních měst, starostů obcí případně dalších zastupitelů organizuje a provádí HZS ČR v součinnosti s dotčenými rezorty a orgány územní správy a samosprávy zpravidla jedenkrát za volební období.

Vzdělávání je realizováno v souladu s platnou Konceptí vzdělávání v oblasti krizového řízení ve dvou úrovních. Za prvé z úrovně MV-GŘ HZS ČR se starosty ORP, ve spolupráci s MŽP, MF, MZ, MO, SSHR a PP ČR. Za druhé z úrovně HZS krajů se starosty obcí, součinnost se složkami IZS, KÚ, OÚ ORP a dalšími orgány na úrovni kraje a ORP.

Starostové ORP se v rámci přípravy seznamují se základní problematikou týkající se přípravy a řešení mimořádných událostí a krizových situací, bezpečnostního systému ČR, ochrany obyvatelstva, vzdělávání a preventivně výchovné činnosti, integrovaného záchranného systému a jednotek požární ochrany, geografického informačního systému HZS ČR, řešení problematiky veřejného pořádku v působnosti obcí (ORP), spolupráce s PČR, problematiky práva shromažďovacího, financování opatření při řešení mimořádných událostí a krizových situací, systému hospodářských opatření pro krizové stavy v působnosti ORP, činnosti povodňových orgánů obcí a ORP, místa a úlohy resortu zdravotnictví při řešení mimořádných událostí a krizových situací, úkolů k zajišťování obrany v působnosti ORP.

Tabulka účasti zástupců a starostů ORP na školení v roce 2011 a 2015

	<i>rok 2011</i>	<i>rok 2015</i>
<i>účast zástupců ORP v %</i>	<i>79</i>	<i>63</i>
<i>účast starostů ORP v %</i>	<i>64</i>	<i>35</i>

Tabulka účasti zástupců a starostů obcí na školení v roce 2011 a 2015

	<i>rok 2011</i>	<i>rok 2015</i>
<i>účast zástupců obcí v %</i>	64	63
<i>účast starostů obcí v %</i>	56	53

Podle výše uvedených tabulek se organizovaných školení v roce 2011 a 2015 daleko častěji než samotní starostové ORP zúčastňovali jejich zástupci, kteří na úřadu řeší problematiku bezpečnosti. Oproti poslednímu vzdělávání, které probíhalo v roce 2011, počet zúčastněných starostů ORP klesl téměř o polovinu, přičemž starostové ORP při řešení MU a KS mají podstatnou a nezastupitelnou roli a odpovědnost ze zákona. Oproti tomu procentuální účast zástupců obcí nebo samotných starostů byla na školení v roce 2011 i 2015 téměř obdobná.

Starostové obcí se v rámci odborné přípravy seznamují se základními informacemi z oblasti krizového řízení a bezpečnostního systému ČR, ochrany obyvatelstva, požární ochrany a problematiky zákona o IZS.

Obr. č. 6 – Analýza cílové skupiny vzdělávání; Volení a další funkcionáři vyžadující individuální přístupy.

Přístup ze strany cílové skupiny k problematice ochrany obyvatelstva a krizového řízení je v jednotlivých krajích rozdílný. Pravděpodobně nejvíce účast ovlivňuje kolize s dalšími akcemi, kterých se starostové obcí účastní. Záleží také na osobní zkušenosti starosty obce, případně starosty obce s rozšířenou působností, s řešením mimořádných událostí nebo krizových situací a z toho plynoucí potřeba informací z oblasti bezpečnosti. Z hodnocení jednotlivých krajů vyplývá, že v některém kraji se vzdělávání účastní převážně starostové, kteří pokračují ve volebním období, kdežto nově zvolení starostové o toto vzdělávání nemají zájem. V jiném kraji je to přesně naopak. Účast starostů ovlivňuje přítomnost starosty ORP v daném správním obvodu ORP a rizika, která ohrožují území. Tam, kde je riziko (ohrožení) vysoké, byla účast starostů také vysoká. V případě nízkého nebo téměř žádného ohrožení byl zájem malý. Toto platilo jak pro starosty ORP, tak pro starosty obcí.

Praxe ukazuje, že starostové ORP spíše než obecné informace „z centra“ preferují témata spjatá s konkrétním regionem a zaměřená více prakticky. Důležitá je také volba kvalitních a kvalifikovaných lektorů, kteří jsou schopni zodpovídat dotazy účastníků přímo na místě.

To, co může ovlivnit postoj uvedené cílové skupiny k této formě vzdělávání je výběr kvalitního lektora, dobře propracovaný program kurzu a především zaměření více na praxi. Silnou stránkou vzdělávání je dostupnost prezentací, případně dalších materiálů, které může v případě potřeby cílová skupina využít. Cílová skupina také využívá metodické pomoci ze strany složek IZS a ÚSÚ.

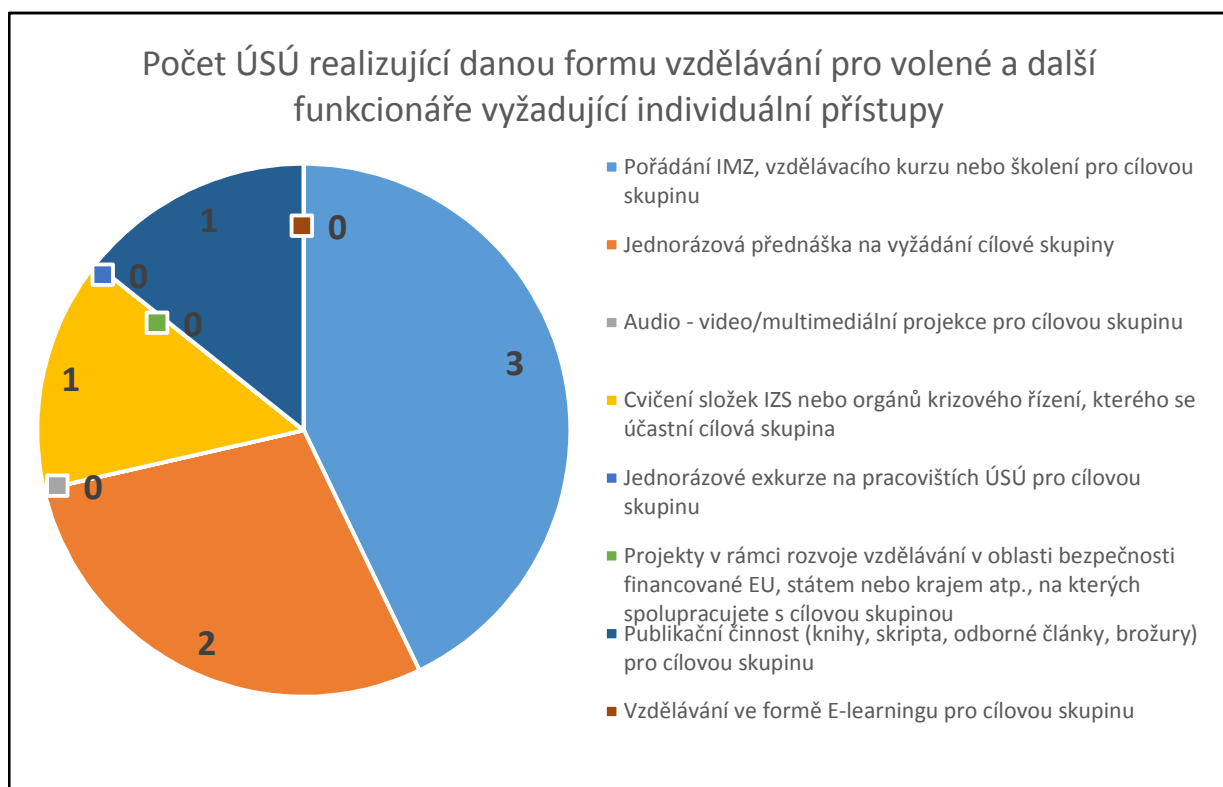
5.1. Závěry z dotazníkového průzkumu

U této cílové skupiny jde zejména o starosty obcí s rozšířenou působností, primátory statutárních měst, starosty obcí případně další zastupitele. Vzdělávání této cílové skupiny organizuje a provádí HZS ČR v součinnosti s dotčenými rezorty a orgány územní správy a samosprávy zpravidla jedenkrát za volební období.

Konkrétně ÚSÚ podle vyplněných dotazníků realizují vzdělávání formou jednorázových přednášek na vyžádání nebo případně formou jednodenních školení, kurzů případně pracovních porad podle aktuálních bezpečnostních témat. Ministerstvo vnitra - generální ředitelství HZS ČR ke vzdělávání volených funkcionářů např. vydalo „Příručku pro starosty obcí k řešení mimořádných a krizových situací“. Tato příručka obsahuje základní informace pro starosty obcí v oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, integrovaného záchranného systému

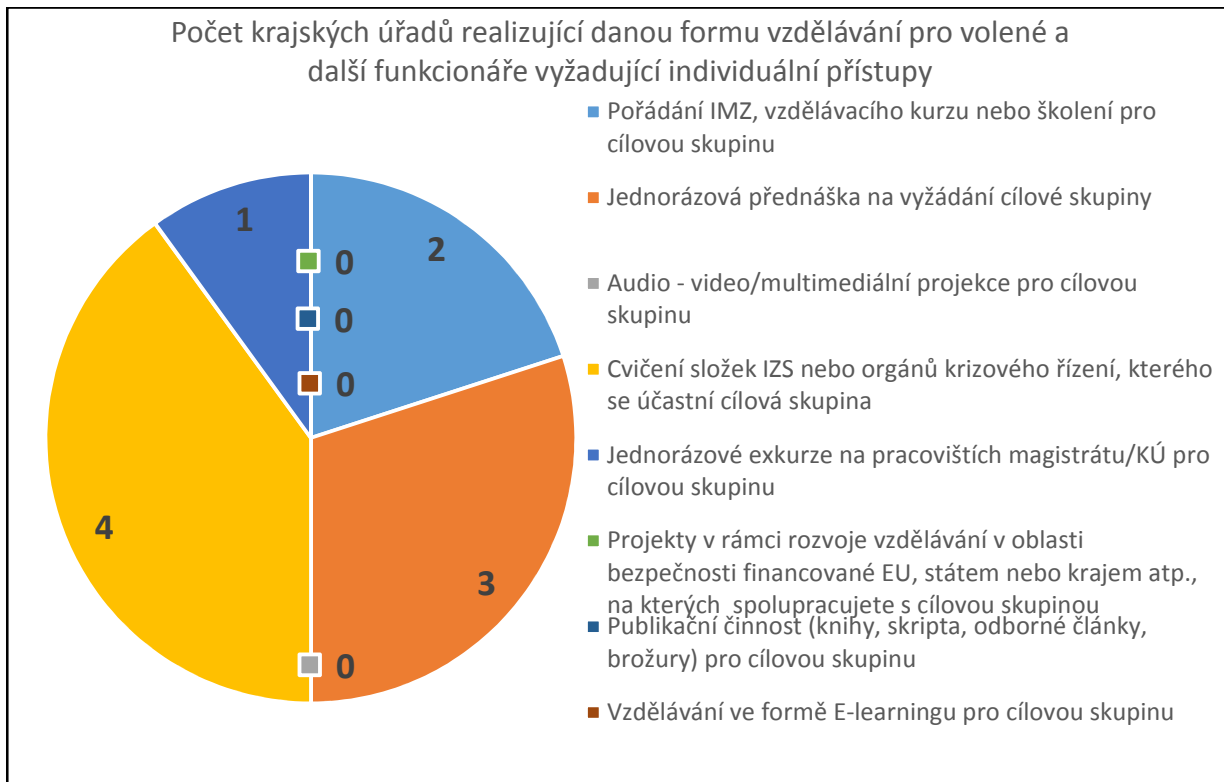
a ochrany před povodněmi. Na základě pokynu Ústředního krizového štábu v roce 2013 dále MV vydalo „Krizový manuál pro obce“.

Dotazníkový průzkum nebyl zaměřen na vzdělávání členů Parlamentu ČR, Kanceláře prezidenta republiky, ČNB a další funkcionáře uvedené v § 2 odst. 1 zákona o státní službě.

5.1.1. Grafika - ústřední správní úřady

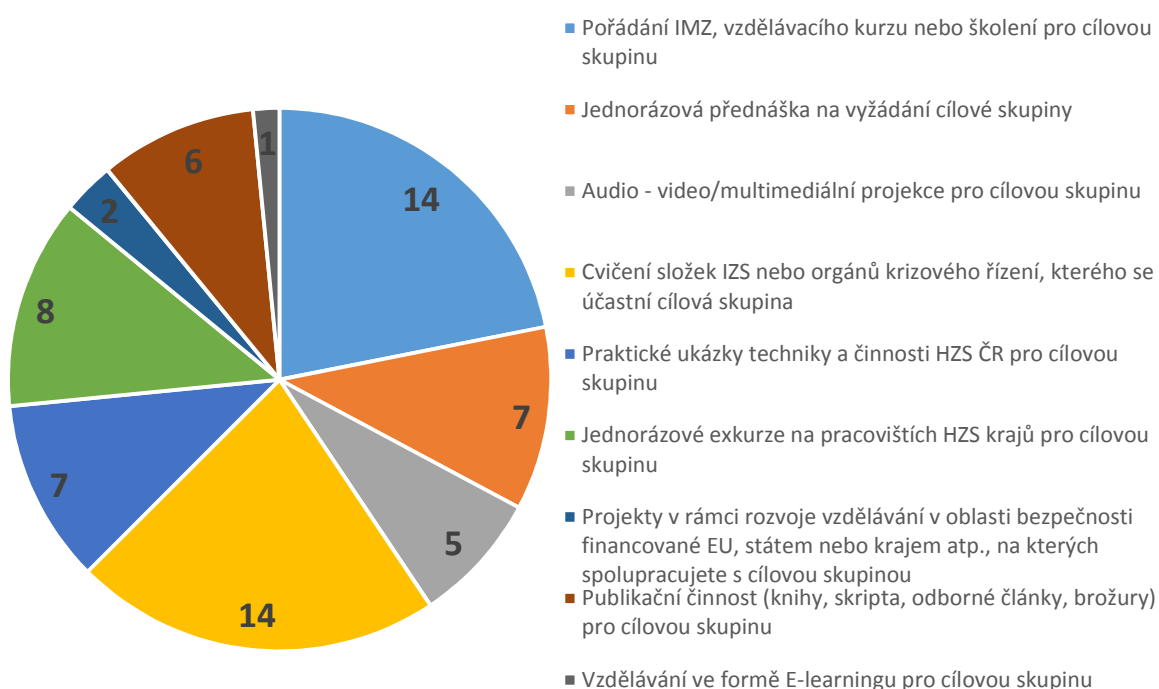
Krajské úřady se podílejí na přípravě a realizaci cvičení složek IZS a orgánů krizového řízení, kterého se zúčastňují hejtmani, starostové ORP a obcí jako předsedové krizových štábů. Některé krajské úřady dále provádějí jednorázové přednášky na vyžádání cílové skupiny nebo organizují pracovní porady a školení. Vzdělávání formou publikační činnosti, specifické projekty v rámci rozvoje vzdělávání nebo e-learningové kurzy, krajské úřady pro tuto cílovou skupinu nerealizují.

5.1.2. Grafika - krajské úřady

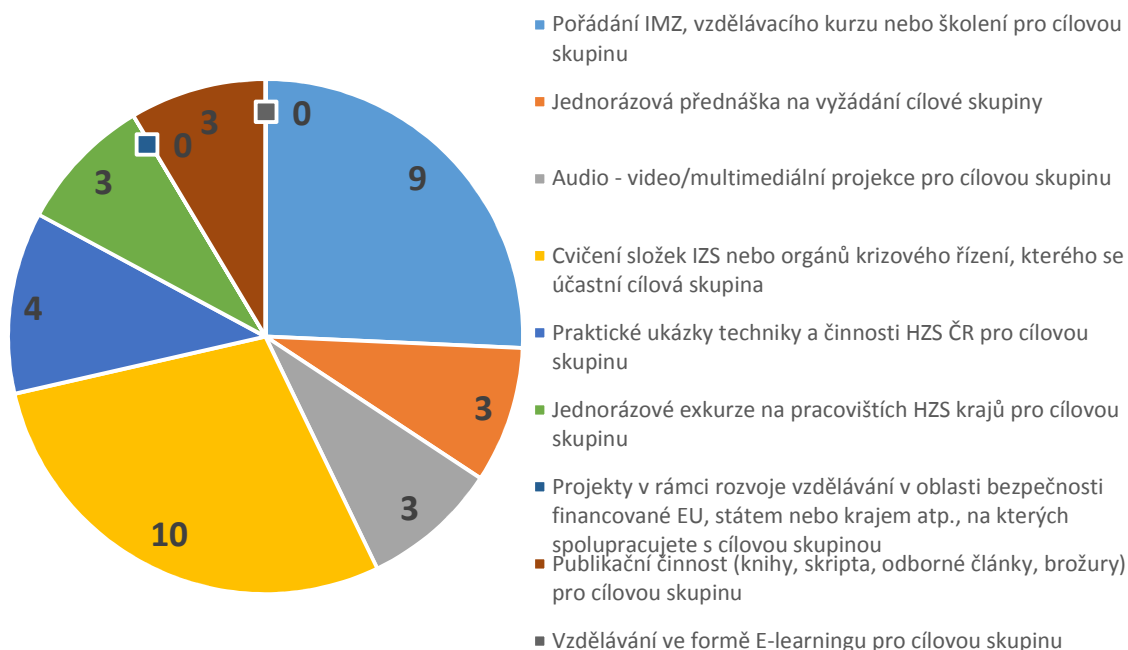
Nejvíce se na vzdělávání volených funkcionářů (starostů) podílejí HZS krajů jak na úrovni ředitelství, tak na úrovni územních odborů. Ke vzdělávání je využívána většina uvedených forem viz grafy níže. Vzdělávání probíhá pravidelně a do realizace se zapojuje velký počet příslušníků HZS krajů. Při přípravě na krizové situace a jejich řešení vybraní zástupci HZS krajů také zajišťují na základě požadavků metodickou pomoc starostům obcí.

Počet ředitelství HZS krajů realizující danou formu vzdělávání pro volené a další funkcionáře vyžadující individuální přístupy

5.1.3. Grafika - ředitelství HZS krajů

Počet územních odborů HZS krajů realizující danou formu vzdělávání pro volené a další funkcionáře vyžadující individuální přístupy

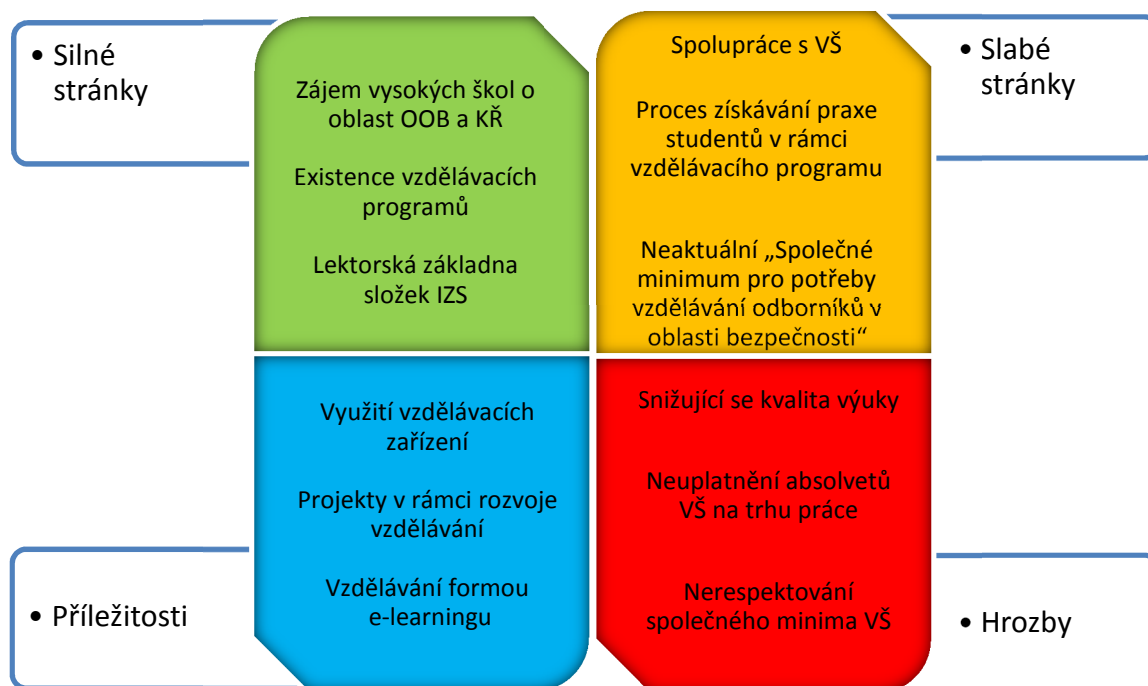

5.1.4. Grafika - územní odbory HZS krajů

6. Vysoké školy - studenti a pedagogové

Vysoké školy zřízené dle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, mají možnost akreditovat studijní programy, vycházející ze „Společného minima pro potřeby vzdělávání odborníků v oblasti bezpečnosti“, schváleného usnesením BRS č. 32 ze dne 3. července 2007, jehož cílem bylo vytvoření společného vědomostního základu určeného ke vzdělávání odborníků v oblasti bezpečnosti a jeho poskytnutí širokému spektru vysokých škol k využití ve vlastních studijních programech při respektování akademických svobod vysokých škol. Většina vysokých škol, které mají obsah svých studijních programů orientovaný do oblasti bezpečnosti, krizového řízení a ochrany obyvatelstva, toto společné minimum respektuje.

V současné době vyučují problematiku krizového řízení a ochrany obyvatelstva tyto vysoké školy: PA ČR v Praze, ČVUT v Praze, JU v Českých Budějovicích, UTB ve Zlíně, UNOB v Brně, VŠB-TU Ostrava, Slezská univerzita v Opavě, UK Praha, SVŠES Praha, UP v Olomouci, VŠ Karla Engliš v Brně a Liberci, Vysoká škola regionálního rozvoje v Praze a Jablonci nad Nisou, VŠ evropských a regionálních studií o. p. s. v Českých Budějovicích, Univerzita Pardubice, Univerzita J. A. Komenského v Praze, Masarykova univerzita v Brně, Rašínova VŠ s. r. o. v Brně, CEVRO institut o. p. s. Praha, VŠE v Praze.

Obr. č. 7 – Analýza cílové skupiny vzdělávání; Vysoké školy - studenti a pedagogové.

V současnosti vzdělávání v oblasti bezpečnosti na vysokých školách zažívá nebývalý boom, někdy však na úkor kvality. K ujednocení výuky schválila Bezpečnostní rada státu tzv. „Společné minimum pro potřeby vzdělávání odborníků v oblasti bezpečnosti“, které sice stanovuje určitý obsahový základ, neřeší ale rozsah jednotlivých problematik a jejich zařazení do vzdělávacích programů.

V praxi je proto běžné, že pokud už škola vytvoří vzdělávací program odpovídající tomuto dokumentu, z hlediska rozsahu jednotlivých problematik je nevyvážený a nevyhovuje přípravě budoucích odborníků z pohledu praxe. V zájmu zkvalitňování přípravy odborníků v oblasti bezpečnosti se proto jeví jako nezbytné úzce provázat praxi s akademickou obcí a zintenzivnit spolupráci s vysokými školami, připravujícími budoucí odborníky v oblasti bezpečnosti.

Odborníci z oboru se proto nejčastěji podílejí na lektorské a konzultační činnosti, vedení nebo oponenturách bakalářských a diplomových prací, dále na spolupráci při tvorbě vzdělávacích programů a jiných studijních opor nebo obsahové náplni předmětů a praktické výuce.

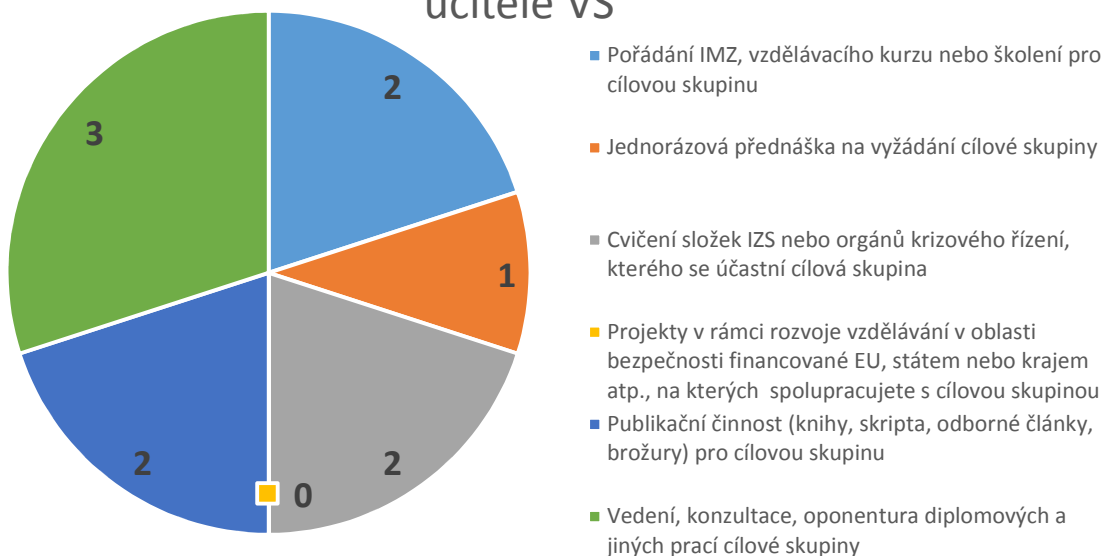
6.1. Závěry z dotazníkového průzkumu

V posledních letech přibyl počet škol, které studentům nabízejí studijní programy zaměřené na vzdělávání v oblasti bezpečnosti. To se následně odráží na intenzivním vytěžování informací a kapacit, kterými disponují ÚSÚ, KÚ a HZS krajů.

Pro studenty jsou pravidelně prováděny v rámci výuky odborné přednášky podle studijních plánů. Při přednáškách je využíváno moderních prvků výuky, jako jsou např. audio - video/multimediální projekce. Na základě požadavků škol jsou zabezpečovány exkurze na pracovištích nebo realizovány odborné praxe nebo stáže studentů. Součástí pravidelné činnosti ÚSÚ, KÚ a zejména HZS krajů je vedení, konzultace, oponentura bakalářských nebo diplomových prací studentů, včetně vykonávání funkcí členů v komisích pro státní závěrečné zkoušky. Studenti se v rámci výuky také zapojují do cvičení jednotek požární ochrany a dalších složek IZS v rámci praktických ukázek odborných činností.

Ministerstvo vnitra a Ministerstvo obrany navíc organizují pro zástupce vysokých škol, kteří vzdělávají budoucí odborníky v oblasti bezpečnosti, v rámci vysokoškolského studia pravidelně minimálně jednou za rok pracovní setkání (odborný seminář) s cílem seznámit tuto cílovou skupinu s aktuálními úkoly a činnostmi těchto resortů v oblasti bezpečnosti.

Počet ÚSÚ realizujících danou formu vzdělávání pro učitele VŠ

6.1.1 Grafika - ústřední správní úřady

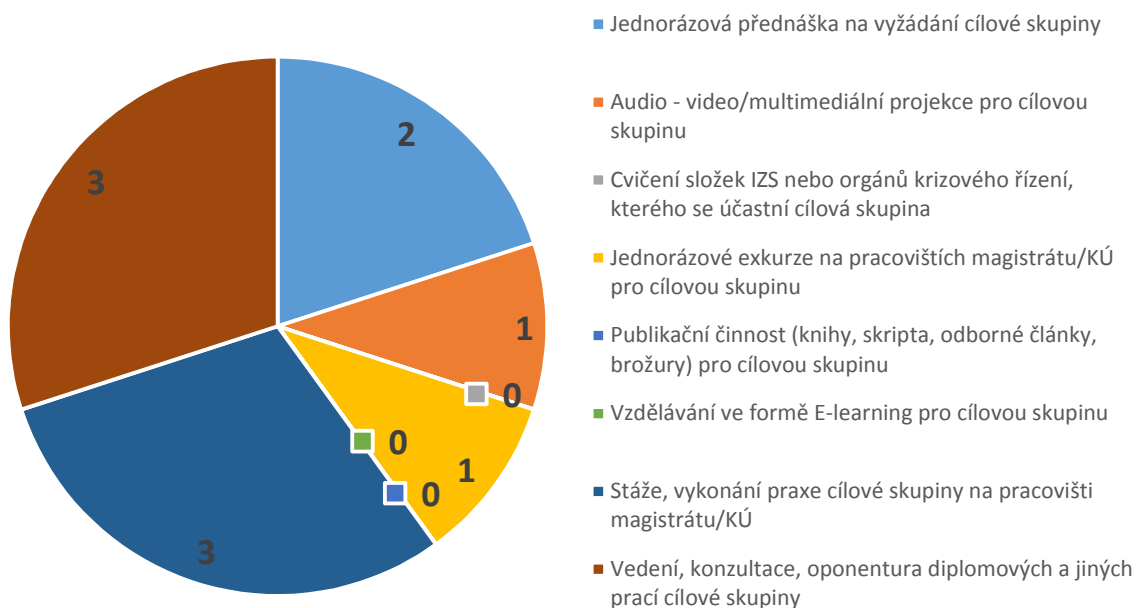
Počet ÚSÚ realizujících danou formu vzdělávání pro studenty VŠ

6.1.2. Grafika - ústřední správní úřady

Počet krajských úřadů realizující danou formu vzdělávání pro studenty VŠ

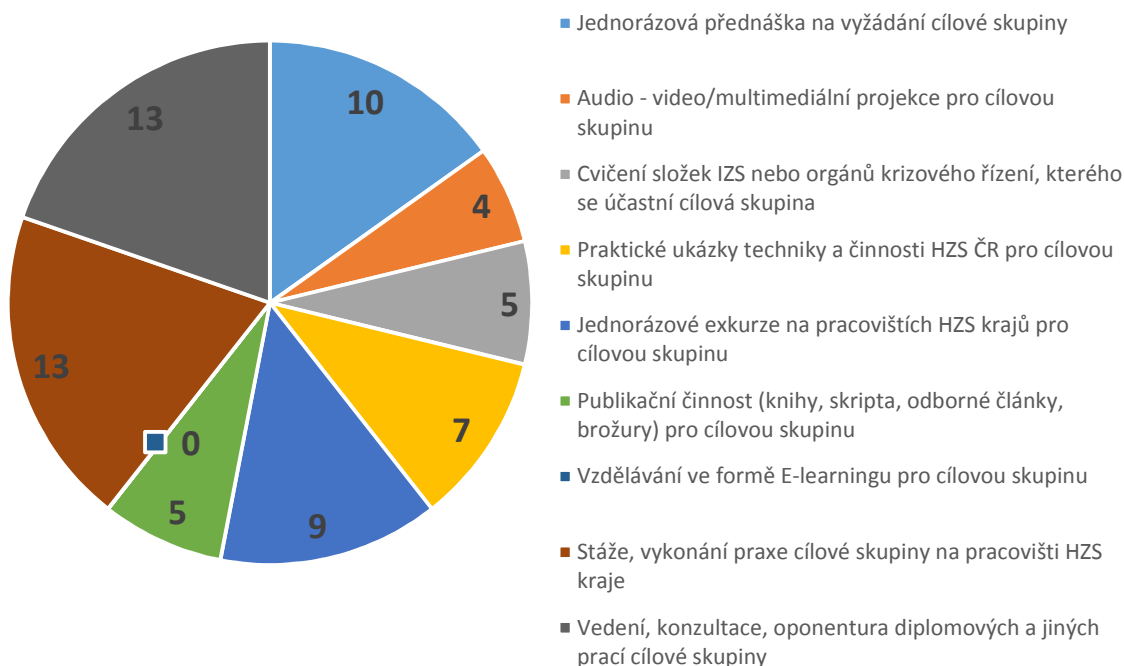
6.1.3. Grafika - krajské úřady

Počet ředitelství HZS krajů realizující danou formu vzdělávání pro učitele VŠ

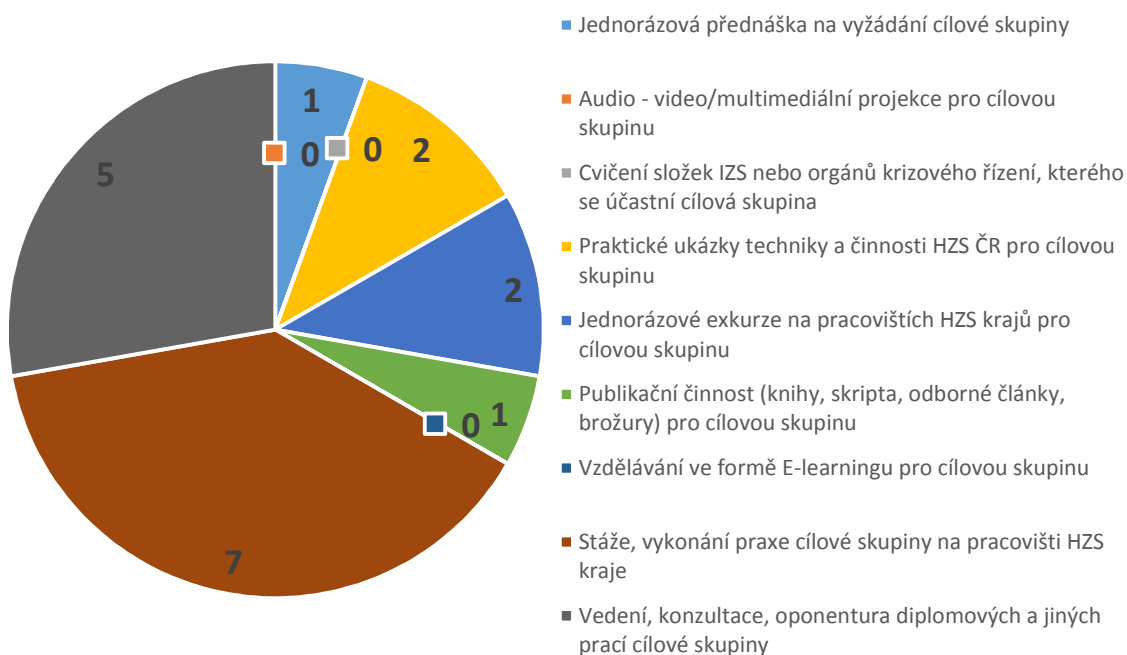
6.1.4. Grafika - ředitelství HZS krajů

Počet ředitelství HZS krajů realizující danou formu vzdělávání pro studenty VŠ

6.1.5. Grafika – ředitelství HZS krajů

Počet územních odborů HZS krajů realizující danou formu vzdělávání pro studenty VŠ

6.1.6. Grafika - územní odbory HZS krajů

7. Finanční zabezpečení vzdělávání cílových skupin

Aktuální stav systému vzdělávání odborníků vyvolává potřebu úprav směřujících ke zvyšování kvality vzdělávání a k jeho optimalizaci. Všechny úpravy systému však musí být uskutečněny se zaměřením na účelné vynakládání finančních prostředků.

V současné době se finanční náklady na vzdělávání státních a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech pokrývají z vyčleněných finančních prostředků na vzdělávání v rámci kapitol státního rozpočtu. Finanční náklady na vzdělávání úředníků územních samosprávných celků se pak pokrývají ze schválených finančních prostředků na vzdělávání v rámci rozpočtů územních samosprávných celků.

8. Vyhodnocení analytické části

a) Legislativa

Silnou stránkou vzdělávání bezpečnostních sborů, ozbrojených sil a zaměstnanců územní samosprávy jsou již nastavené a ověřené funkční systémy získávání, prohlubování nebo rozšiřování kvalifikací těchto osob, které jsou upraveny právními předpisy. Poslední novou komplexní úpravu poměrů mezi státními zaměstnanci (úředníky) a správními úřady řeší zákon o státní službě č. 234/2014 Sb., který nabyt účinnosti dnem 1. ledna 2015. Tímto zákonem byla nově mimo jiné upravena oblast vzdělávání státních zaměstnanců, která není v současné době zohledněna ve stávající koncepci vzdělávání.

Poslední velkou novelou zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), která nabyt účinnosti dne 1. ledna 2011, byla upravena problematika kritické infrastruktury. Součástí této novely bylo také vymezení požadavků na odbornou způsobilost styčného bezpečnostního zaměstnance subjektu kritické infrastruktury. V rámci systému přípravy osob nejsou pro tuto cílovou skupinu aktuálně nastaveny žádné možnosti dalšího průběžného (profesního) vzdělávání.

Novelou zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů byla v roce 2012 ustanovena SSHR povinnost zajišťovat ve spolupráci s ostatními ÚSÚ další profesní vzdělávání pracovníků správních úřadů a dodavatelů mobilizačních dodávek v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy.

Provedenou analýzou bylo zjištěno, že doposud není žádným normativním právním aktem stanovena povinnost volených funkcionářů (starostů obcí a ORP, hejtmanů, primátorů) vzdělávat se v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení. To se negativně odráží na velmi nízké účasti této cílové skupiny na prováděných školeních starostů a z toho plynoucí nezájmem o tuto problematiku. Přičemž tato cílová skupina hraje při řešení MU a KS podstatnou a nezastupitelnou roli a má odpovědnost stanovenou ze zákona. Zkušenosti z posledních školení ukazují na fakt, že zvýšení zájmu o školení, kde účast není povinná, ovlivňuje zejména správná volba aktuálních témat, která jsou zaměřená více prakticky a spjatá s konkrétním regionem.

Doporučuje se:

- Upravit v Koncepti systém vzdělávání úředníků státní správy ve vazbě na zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů.
- Nastavit rámec průběžného vzdělávání styčných bezpečnostních zaměstnanců subjektů kritické infrastruktury.
- Stanovit povinnost voleným funkcionářům vzdělávat se v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení.

b) Cílové skupiny

Platná koncepce ve shodě s existujícím legislativním rámcem stanovila cílové skupiny a navrhla systémové řešení přístupu ke vzdělávání. V průběhu času, ve vazbě na potřeby společnosti a novou legislativu, dochází ke vzdělávání nových cílových skupin, konkrétně pedagogických pracovníků MŠ, ZŠ a SŠ vyučujících bezpečnostní témata a styčných zaměstnanců subjektů kritické infrastruktury.

Doporučuje se:

- Stanovit cílovou skupinu pedagogických pracovníků MŠ, ZŠ a SŠ vyučujících bezpečnostní témata a budoucí učitele (studenty pedagogických fakult).
- Samostatně stanovit cílovou skupinu styčných bezpečnostních zaměstnanců subjektů kritické infrastruktury.

c) Formy vzdělávání

Podle dotazníkového průzkumu ÚSÚ, KÚ, HZS krajů realizují vzdělávání cílových skupin nejčastěji formou upořádáním IMZ, školení, pracovních porad nebo formou jednorázových přednášek na vyžádání. Další nejdůležitější a nejvyužívanější formou vzdělávání je cvičení složek IZS nebo orgánů krizového řízení, kterého se účastní cílová skupina, a publikační činnost. Vzdělávání cílových skupin probíhá ve všech oblastech, které věcně zahrnuje stávající koncepce. Pro cílové skupiny je vzdělávání realizováno s určitou pravidelností (nejčastěji 2x až 4x za rok), a podílí se na něm větší počet lektorů (4 a více osob). Předávány jsou jak informace základní - vycházející z právních předpisů, tak informace pro odborníky, kteří se zabývají řešením konkrétního bezpečnostního problému nebo oblasti. Ke vzdělávání cílových skupin jsou podle provedeného průzkumu nejméně využívány moderní technologie (e-learning, audio - video/multimediální projekce) a projekty v rámci rozvoje vzdělávání v oblasti bezpečnosti financovaných EU, státem nebo krajem.

Další z forem vzdělávání, kterou organizuje SSHR, je ucelený soubor kurzů organizovaných u VŠE v Praze s určením pro široké spektrum zájemců z řad ÚSÚ, územních samosprávných celků a vybraných PaPFO působících v oblasti HOPKS. Tento soubor je zaměřen, kromě poskytování obecných informací o systému HOPKS a krizovém managementu, i na praktické procvičování vybraných subsystémů např. regulačních opatření či vyžadování věcných zdrojů za krizové situace. Kurzy mají akreditaci a jsou pořádány v několika úrovních, od kurzů určených pro nové pracovníky zabývající se problematikou HOPKS až po více-semestrální kurzy pro pokročilé. V období 2012 – 2015 absolvovalo kurzy HOPKS celkem 345 osob z 1. – 4. cílové skupiny, z toho 61 pracovníků ÚSÚ, 207 pracovníků územní samosprávy a 77 pracovníků podnikatelské sféry.

V současné době využívá moderní způsoby vzdělávání tj. formou e-learningových kurzů HZS ČR. Tento způsob vzdělávání je nejvíce efektivní z hlediska časové náročnosti tzn., výrazně se tím zkracují časové nároky na přítomnost školených osob ve vzdělávacích zařízeních při prezenční formě výuky. Je proto nezbytné pokračovat ve vyvíjení vzdělávacích aktivit se zapojením e-learningu u složek IZS, případně zavést tento moderní způsob vzdělávání u dalších orgánů státní správy. Tímto způsobem by se mohly snížit vynakládané finanční prostředky na kurzy a zkoušky k získání odborné způsobilosti z teoretických částí.

Doporučuje se:

- Využívat a rozvíjet možnosti e-learningu nebo jiných moderních metod vzdělávání k získání základních teoretických znalostí a informací z oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení.
- Preferovat/podporovat praktické formy vzdělávání.

d) Oblast odbornosti

Obsahová náplň vzdělávacích programů pro odborníky je rozdělena na jednotlivé oblasti vzdělávání, tzv. moduly, k nimž byly pro studijní účely zpracovány studijní texty v souladu s platnou Konceptí. V oblasti bezpečnosti je aktuálně zpracováno 10 modulů označených písmeny A - J. Vzhledem k tomu, že tyto programy se pro potřeby vzdělávání odborníků osvědčily, měl by být vytvořený modulový systém zachován. Jednotlivé moduly je, s ohledem na dobu jejich zpracování, nezbytné aktualizovat. Současně je potřeba nastavit pravidla pro jejich další pravidelnou aktualizaci. Z hlediska věcného zaměření stávajících vzdělávacích programů je potřebné zpracovat samostatný modul pro oblast kritické infrastruktury a její ochrany a pro pedagogické pracovníky.

Zejména základní složky IZS mají propracované systémy vzdělávání svých příslušníků a zaměstnanců, které realizují v souladu se zvláštními právními předpisy a interními akty řízení. Současně mají jako nástroje pro realizaci vzdělávání zpracované vlastní koncepce, podle kterých zvyšují a rozvíjejí profesionalitu odborníků. Na strategické úrovni není zatím nastaveno systémové propojení jednotlivých procesů vzdělávání a přípravy složek IZS, které by vycházelo z předem stanovených společných zásad.

V současné době zcela optimálně neprobíhá reakce na aktuální potřeby výkonu služby ve složkách IZS, tzn., že nejsou pružně vytvářeny specializační kurzy, jejichž potřeba byla s ohledem na nová rizika ve společnosti identifikována. Rozšířit by se také do budoucna měla nabídka odborných kurzů pro všechny cílové skupiny.

Součástí přípravy odborníků zvyšující jejich praktické zkušenosti, znalosti a dovednosti, je organizace a provádění cvičení složek IZS nebo orgánů krizového řízení. Cvičení by měla být spojována s doplňujícími odbornými přednáškami i praktickými ukázkami. Poznatky ze cvičení by se následně měly vždy promítnout do vzdělávání.

Doporučuje se:

- Zachovat modulový systém.
- Aktualizovat jednotlivé moduly a současně nastavit pravidla pro jejich další pravidelnou aktualizaci.
- Pro oblast kritické infrastruktury a její ochrany a pro vzdělávání pedagogických pracovníků zpracovat nové moduly.
- Propojit a současně prohloubit vzdělávání jednotlivých složek IZS.
- Na základě identifikovaných potřeb pružně vytvářet odborné (specializační) kurzy.
- Provádět nadále cvičení složek IZS nebo orgánů krizového řízení jako součást přípravy odborníků zvyšující jejich praktické zkušenosti, znalosti a dovednosti.

e) Lektori

Silnou stránkou celého systému vzdělávání v ČR je vysoká odbornost a kvalifikovanost školitelů – lektorů z řad složek IZS, ÚSÚ a KÚ, kteří pravidelně provádějí vzdělávání cílových skupin podle oblasti odbornosti. Mezi lektory probíhá i standardní spolupráce na procesu vzdělávání, která se neustále rozvíjí a více prohlubuje. Ne všichni odborně zdatní lektori však mají i dostatečné prezentační a komunikační dovednosti, což se potom odráží na kvalitě výuky. Proto zejména tam, kde účast cílové skupiny na školení, přednášce nebo kurzu není povinná, je správná volba kvalitních lektorů velmi důležitá.

V současnosti probíhá dlouhodobá výměna zkušeností a znalostí expertů a odborníků na problematiku přípravy na MU nebo KS a jejich řešení. Tento proces vzdělávání je nezbytné, s ohledem na probíhající změny v bezpečnostním prostředí, neustále rozvíjet a přizpůsobovat aktuálním mezinárodním potřebám, trendům a identifikovaným rizikům.

Doporučuje se:

- Vytvořit lektorskou základnu pro vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení a umožnit její pravidelné vzdělávání.
- Rozvíjet a přizpůsobovat mezinárodní spolupráci při výměně zkušeností a znalostí expertů aktuálním mezinárodním potřebám, trendům a identifikovaným rizikům.

f) Finanční a materiální zabezpečení

Nastavený systém finančního zabezpečení vzdělávání probíhá podle principů uvedených v Koncepti. Tento systém však nenastavil pravidla umožňující sledování účelnosti a množství vynakládaných finančních prostředků na vzdělávání vyčleněnými jednotlivými orgány státní správy a územní samosprávy.

Ve vztahu k novým rizikům a předpokládané profilaci vzdělávacích zařízení složek IZS nejsou stávající vzdělávací zařízení vybavena novými prostředky pro výuku a výcvik, zejména nejsou vybudované nové výcvikové plochy, trenažéry, simulátory a související výcviková zařízení pro složky IZS. Kvalitním novým vybavením stávajících výcvikových zařízení by tak složky IZS mohly získat lepší podmínky pro nácvik součinnosti s ostatními složkami IZS a dalšími orgány veřejné správy. Příležitostí k rozvoji a zlepšení podmínek vzdělávání složek IZS je například vybudování společných vzdělávacích center nebo rozvoj moderních metod vzdělávání za pomoci výzkumných pracovišť a finančních prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie.

Doporučuje se:

- Nastavit pravidla, která by umožňovala průběžně sledovat množství vynakládaných finančních prostředků na vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení.
- Vytvořit materiální podmínky pro rozvoj vzdělávání cílových skupin s využitím vícezdrojového financování např. za pomoci strukturálních fondů Evropské unie.

g) Věda a školství

Problematika ochrany obyvatelstva a krizového řízení je vyučována v současnosti na cca dvou desítkách vysokých škol. Její výuka je roztržštěná a nesourodá a absolventi nejsou schopni přinést do praxe očekávanou přidanou hodnotu. Do budoucna je potřeba prohloubit a současně nastavit pravidla spolupráce s vysokými školami, aktualizovat materiály potřebné pro vzdělávání budoucích odborníků, přispět praktickými zkušenostmi odborníků do procesu vzdělávání a standardizovat tak úroveň odbornosti absolventů vysokých škol v této oblasti.

Orgány státní správy by měly jednoznačně definovat požadavky pro oblast výzkumné činnosti a zadávání bakalářských, diplomových a disertačních prací, aby získané výsledky mohly být prakticky využity a byly přínosem pro společnost. Pro další směřování oblasti je nezbytné

zefektivnit spolupráci vysokých škol s výzkumnými pracovišti a aplikační sférou a usilovat o realizaci společných projektů, které pomohou k dalšímu rozvoji vzdělávání.

Doporučuje se:

- Nastavit pravidla a prohloubit spolupráci složek IZS a orgánů státní správy s vysokými školami.
- Aktualizovat „Společné minimum pro potřeby vzdělávání odborníků v oblasti bezpečnosti“ a usnesení vlády č. 734 ze dne 5. října 2011.
- Více propojit vědu a výzkum s aktuálními potřebami vzdělávání a zažitou praxí za účelem realizace společných projektů.

Závěr

V souladu s poznatky získanými analýzou současného stavu vzdělávání odborníků v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení je nezbytné aktualizovat „Koncepci vzdělávání v oblasti krizového řízení“, která byla schválena usnesením BRS č. 14 ze dne 16. listopadu 2004, a nastavit pravidla vzdělávání tak, aby odpovídala současným trendům a vývoji v této oblasti.

Seznam použitých zkratk

AČR – Armáda České republiky
BRS – Bezpečnostní rada státu
CNP – civilní nouzové plánování
CO – civilní ochrana
ČNB – Česká národní banka
HOPKS – hospodářská opatření pro krizové stavy
HZS ČR – Hasičský záchranný sbor České republiky
IMZ – instrukčně metodické zaměstnání
IZS – integrovaný záchranný systém
KÚ – krajský úřad
KŘ – krizové řízení
KS – krizová situace
MF – Ministerstvo financí
MO – Ministerstvo obrany
MŠ – mateřská škola
MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MU – mimořádná událost
MV-GŘ HZS ČR – Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky
MZ – Ministerstvo zdravotnictví
MŽP – Ministerstvo životního prostředí
OOB – ochrana obyvatelstva
OČMU – ochrana člověka za mimořádných událostí
ORP – obec s rozšířenou působností
PaPFO – právnické a podnikající fyzické osoby
PO – požární ochrana
POKOS – příprava občana k obraně státu
PP ČR – Policejní prezidium České republiky
SOŠ – střední odborná škola
SSHR – Správa státních hmotných rezerv
SŠ – střední škola
ÚSÚ – ústřední správní úřad
VPP – vstupní příprava příslušníka
VOŠ – vyšší odborná škola
VŠ – vysoká škola
ZOZ – zvláštní odborná způsobilost
ZŠ – základní škola